

ТАБЛИЦА

с постъпилите в Комисията за регулиране на съобщенията становища в рамките на процедурата за обществено обсъждане, открита с решение № 238/21.06.2018 г.

№	Заинтересовано лице	Становище	Статус	Мотиви
О Б Щ И Б Е Л Е Ж К И				
1.	Сдружение „Българска Асоциация на Кабелните и Комуникационни оператори“ (БАККО)	На първо място, искаме да посочим, че БАККО подкрепя принципно политиката на Комисията за облекчаване процеса на сключване на договори в телекомуникационния сектор, намаляване на административната тежест за операторите и осигуряване на нови възможности за сключване на договори и осъществяване на комуникацията между потребителите и предприятията, отчитайки развитието на цифровите технологии и в тази връзка са нашите коментари и предложения.	Приема се	
2.	Сдружение за Електронни комуникации и	На първо място, Сдружението за електронни комуникации (СЕК) определя като правилни предложените изменения, които целят да облекчат процеса по сключване на договорите с крайните потребители, както и да отчетат навлизането на	Приема се	

		различни технологии, които спомагат създаването на документи и осъществяването на комуникация между операторите и потребителите.		
3.	„А1 България“ ЕАД (А1)	<p>Като предприятие по смисъла на чл. 73, ал. 1 от Закона за електронните съобщения (ЗЕС), което следва да спазва Общите изисквания, бихме искали да изразим подкрепата си по отношение на отпадането на изискването за сключване на договори за електронни съобщения само на хартиен носител. Считаме, че тази стъпка ще доведе до разширяване на възможностите за сключване на договори чрез ползването на най-съвременни методи и средства, които водят до улесняване и ускоряване на процеса по сключването на договори с крайните потребители. Отделно от това, предложените изменения, които се отнасят до намаляването на броя подписи в договорите, представляват положителна промяна в посока опростяване на съдържанието на договорите.</p> <p>Освен горепосочените промени, подкрепяме и предоставянето на нови възможности за комуникация между потребителите и предприятията във връзка с уведомяването за изменения в индивидуалните договори и в приложимите общи условия.</p> <p>От друга страна, бихме искали от една страна, да обърнем внимание, че с част от промените се вменят прекомерни задължения на предприятията във връзка със създаването и поддържането на бази данни за всички видове предлагани услуги с детайлна информация за абонатите и сключените от тях договори, и от друга страна, да направим някои допълнителни предложения, които според нас и според клиентите ни (предвид опита ни по проучване на тяхната удовлетвореност) биха довели до улеснения и по-големи ползи.</p>	<p>Приемат се общите бележки по Проекта</p> <p>Засега се оттеглят чл. 5б, ал. 2-4 от Проекта</p>	<p>Комисията за регулиране на съобщенията (КРС/Комисията) изпълнява своите правомощия, функции и задачи за постигане на целите по чл. 4 и в съответствие с принципите по чл. 5 от Закона за електронните съобщения (ЗЕС). В чл. 73 от ЗЕС е предвидено правомощие на КРС с подзаконов нормативен акт – общи изисквания, да регулира определени обществени отношения, свързани с осъществяването на електронни съобщения. КРС упражнява правомощията си в рамките на закона и ограничава административното регулиране до обществено оправдани граници. При регулирането на обществени отношения КРС се води от целите на закона и се стреми да защитава обществения ред и личните и имуществените права на гражданите и юридическите лица.</p> <p>С проекта на изменение и допълнение на Общите изисквания при осъществяване на обществени електронни съобщения (Проекта) – предмет на настоящото обществено обсъждане, КРС не налага задължения за предприятията, надхвърлящи нужните за постигането на законовите цели.</p> <p>Въпреки горното, текстовете на чл. 5б, ал. 2 – 4 от Проекта се оттеглят засега, във връзка със становище на Комисията за защита на личните данни, изложено в настоящата таблица.</p>
4.	„Българска	На първо място бихме искали да изразим своето	Приема	В качеството си на регулатор на

<p>телекомуникационна компания“ ЕАД (БТК)</p>	<p>положително мнение по отношение на предприетите действия от страна на КРС за облекчаване на процеса по администриране на договорните отношения между доставчиците на електронни съобщителни услуги и техните крайни потребители. Напълно споделяме изразената в мотивите за изготвяне на Проекта позиция за необходимост от отчитане на развитието на законодателството, обществените отношения и цифровите технологии и предложените в тази връзка мерки за улесняване на сключването на договори и на комуникацията между потребители и предприятия в телекомуникационния сектор.</p> <p>Въпреки посоченото, сме на мнение, че КРС може да разшири този свой подход и да обхване в цялост отношенията между предприятия и крайни потребители при споделяне на целите на стратегията на ЕС за Цифров единен пазар. Последната именно следва да е отправна точка за осигуряване на по-добър достъп на потребителите до цифрови услуги и в тази връзка <i>„максимизиране на потенциала за растеж на цифровата икономика“</i>. Ето защо считаме, че настоящия преглед на ОИ е възможност да бъде разширен потенциалът на комуникацията и отношенията именно в телекомуникационния сектор към дигиталната среда, като пример за останалите сектори. Уверени сме, че всяка допълнителна стъпка на КРС в посока укрепване на онлайн доверието и сигурността и цифровото приобщаване на крайните потребители ще доведат до трайна и дигитална трансформация на бизнеса. Последното е от особена важност за създаване на икономика, основана на данните и засилване на електронната търговия чрез по-сигурните електронни транзакции и комуникация. Обратно, всички действия в посока на затвърждаване на статуквото на комуникация чрез хартиени</p>	<p>се частично</p>	<p>телекомуникационния сектор в Република България, КРС се стреми да осигурява нужните предпоставки за създаването на конкурентна среда за доставчиците на услуги, както и да гарантира баланс между интересите на предприятията и тези на потребителите на услуги. КРС редовно инициира дискусии с операторите по констатирани от нея проблеми, свързани със защитата на потребителите, насърчава саморегулацията и прилага добрите европейски практики. Комисията ще продължи да прилага тази политика и занапред.</p> <p>В регулаторната си дейност КРС отчита обстоятелствата и ситуацията в България, като с регулацията, осъществявана от нея, Комисията се стреми да гарантира, че и за предприятията, и за потребителите ще бъдат осигурени достатъчно възможности за договаряне и комуникация във връзка с ползването на електронни съобщителни услуги.</p> <p>Настоящият проект демонстрира волята на Комисията за облекчаване на процеса по сключване на договори в телекомуникационния сектор, намаляване на административната тежест за операторите и осигуряването на нови възможности за сключването на договори и за комуникация между потребители и предприятия, във връзка с развитието на цифровите технологии.</p> <p>Относно „липсата на инициатива“ от страна на Комисията за отпадането на чл. 55 от Общите изисквания при осъществяване на обществени електронни съобщения (ОИ), следва да се отбележи, че в таблицата – приложение към решение на КРС № 564/26.10.2017 г., Комисията е изложила подробно становище по този въпрос. Независимо от това, КРС допълнително ще анализира съответното предложение на БТК и аргументите на</p>
---	---	--------------------------------------	---

	<p>носители, като способ за доказване и афиширане на транзакции водят до изоставане на българското общество от тенденциите на развитие и добрите европейски практики в телекомуникационния сектор.</p> <p>Подкрепяме и възприетата от КРС мисия за ограничаване на предоставяне на услуги в т.нар. „сив сектор“, доколкото борбата с недобросъвестните участници на пазара не бива да се оставя изцяло в инициативата на предприятията и гражданския дял от правото. Засилване на контрола от страна на КРС в подкрепа на държавния бюджет и конкуренцията при предоставяне на електронни съобщителни услуги е изцяло в защита на интересите на крайните потребители и обществото в цялост. Това е и желан от сектора подход доколкото към настоящия момент липсва механизъм за контрол върху предоставянето на достъп до и фиксиран достъп до интернет.</p> <p>Не на последно място бихме искали да споделим и разочарованието си от липсата на инициатива за отпадането на чл. 55 от ОИ, доколкото разпоредбата е антиконкурентна по същество. Последната поставя в неравноправно положение, от една страна, предприятията и, от друга страна, всички останали лица, които изпращат съобщения за маркетингови цели на основание на чл. 261, ал. 2 от Закона за електронните съобщения (ЗЕС) чрез т.нар. „pop-up“ съобщения в рамките на STK менюта и/или приложения за мобилни устройства. Доколкото такива съобщения не могат да бъдат запазени на крайното устройство на потребителя и доколкото ОИ се отнасят само за предприятията, разпоредбата поставя последните в неравноправно положение спрямо всички лица, за които се отнася закона. БТК обърна внимание върху посочения проблем в рамките на няколко становища към КРС, включително след</p>	<p>предприятието.</p>
--	---	-----------------------

		приемане на чл. 55 от ОИ и искане на експертна среща по въпроса, но тези усилия не срещнаха подкрепа до настоящия момент.		
5.	„Теленор България“ ЕАД (Теленор)	Теленор адмирава приетия от Комисията подход за облекчаване на процеса по сключване на договори в телекомуникационния сектор, намаляване на административната тежест за операторите и осигуряването на нови възможности за сключването на договори и за комуникация между потребители и предприятия, във връзка с развитието на цифровите технологии. Предложените изменения са не само в интерес и на потребителите, но и ще допринесат за постепенното създаване на цифрово общество, което да се възползва от цифровия единен пазар, електронно здравеопазване и електронно образование, изграждането на „умни“ градове и др. По този начин европейските политики за образование, достъп до добри социални грижи, електронно здравеопазване, използването на интелигентна енергия в домовете и транспорта с цел положително въздействие върху околната среда, ще бъдат възприети и от българското правителство, в частност - от Комисията.	Приема се	

К О Н К Р Е Т Н И Б Е Л Е Ж К И				
6.	Комисия за защита на личните данни (КЗЛД)	<p><u>По § 1 от Проекта за създаване на нов чл. 5б:</u> Законът за електронните съобщения (ЗЕС) урежда обществените отношения, свързани с осъществяването на електронните съобщения, което става чрез пренасяне, излъчване, предаване или приемане на знаци, сигнали, писмен текст, изображения, звук или съобщения от всякакъв вид чрез проводник, радиовълни, оптична или друга електромагнитна среда.</p> <p>Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) осъществява регулаторни и контролни функции по отношение на осъществяването на електронните</p>	Засега се оттеглят чл. 5б, ал. 2-4 от Проекта	КРС приема, че са необходими допълнителна комуникация и предоставянето на допълнителна информация на КЗЛД, с оглед изразеното становище, поради което засега се оттеглят чл. 5б, ал. 2-4 от Проекта.

	<p>съобщения.</p> <p>Правомощията, които има КРС, са регламентирани в чл. 30 от ЗЕС. От значение за настоящото становище е това по чл. 30, т. 8 – изготвяне и приемане на общи и нормативни административни актове, свързани с правомощията ѝ, в случаите, предвидени в ЗЕС.</p> <p>Нормативните административни актове съдържат в себе си определен брой административноправни норми. По своята същност, те са подзаконови нормативни актове, отнасящи се до неопределен и неограничен брой адресати. Те уреждат по общ начин повтарящи се обществени отношения и се издават от оправомощените за това административни органи. Те се издават по прилагането на закон или подзаконов нормативен акт от по-ниска степен. Във всеки един нормативен административен акт се съдържа правното основание за неговото издаване.</p> <p>Видно от горепосоченото, Общите изисквания при осъществяване на обществени електронни съобщения имат характера на нормативен административен акт. Те определят условията, правата и задълженията при осъществяване на обществени електронни съобщения от предприятия, които са уведомили КРС за намерението си да осъществяват обществени електронни съобщения. Правното основание за тяхното издаване е чл. 30, т. 8, във връзка с чл. 73 от ЗЕС.</p> <p>Както е отбелязано в мотивите за изготвянето на проекта, създаването на чл. 56 от Общите изисквания произтича от чл. 73, ал. 3, т. 15 от ЗЕС, а именно – задължения за предоставянето на вярна и точна информация за броя на потребителите и абонатите на предприятията, предоставящи електронни съобщителни мрежи и/или услуги.</p>		
--	---	--	--

	<p>Регламент (ЕС) 2016/679 (Общ регламент за защита на данните) урежда общата европейска правна рамка относно защитата на личните данни. Той определя правилата, свързани със защитата на физическите лица във връзка с обработването на личните им данни.</p> <p>Предоставянето на вярна и точна информация за броя на потребители и абонати, както и нейното съхраняване в базата данни на КРС, съставляват действия по обработване на лични данни по смисъла на легалната дефиниция, посочена в чл. 4, т. 2 от Регламент (ЕС) 2016/679. То може да бъде извършено само при наличието на една от хипотезите, разписани в чл. 6, параграф 1 от Регламента. В случая е налице нормативно основание по чл. 6, параграф 1, буква „в“ от Общия регламент, във връзка с чл. 73 от ЗЕС, а именно законово задължение за администраторите на лични данни.</p> <p>Обемът от данни, посочен в проекта за изменение и допълнение на Общите изисквания – три имена и адрес на физически лица, е достатъчен и не е прекомерен, с оглед на целта, за която данните ще бъдат събирани. Този подход е в съответствие с принципа за свеждане на данните до минимум, посочен в чл. 5, параграф 1, буква „в“ от Общия регламент.</p> <p>Въпреки че целта на новия регистър е съобразена с обществения интерес, следва да бъде отчетено обстоятелството, че в него ще бъдат събирани и съхранявани лични данни на много голям брой субекти на данни – няколко милиона. Последното налага създаването му да бъде извършено с изменение и допълнение на ЗЕС, а не само с промени в Общите изисквания при осъществяването на обществени електронни съобщения.</p>		
--	--	--	--

	<p>В този смисъл, бъдещата нормативна уредба следва да съдържа регламентация на всички основни аспекти на обработването на лични данни в съответния регистър, в това число и условията за достъп до информацията, съдържаща се в него.</p> <p>В допълнение, както КРС, така и предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни услуги, следва да предприемат необходимите мерки за своевременно уведомяване на настоящите и бъдещи абонати относно тази нова форма и цел на обработване на личните данни.</p> <p>Комисията за защита на личните данни има готовност, в изпълнение на правомощията си, визирани в чл. 58, параграф 3, буква „б“ от Общия регламент, да изрази становище по бъдещи законодателни предложения в тази област.</p> <p>С оглед на гореизложеното и на основание чл. 10, ал. 1, т. 4 от ЗЗЛД, Комисията за защита на лични данни прие следното становище:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Създаването на регистър на потребителите и абонатите на предприятията, предоставящи електронни съобщителни мрежи и/или услуги, се явява обработване на лични данни в обществен интерес, доколкото същото има за цел събиране и поддържане на вярна и точна информация за потребителите на такива услуги. 2. С оглед на обстоятелството, че ще се обработват лични данни на много голям брой субекти на данни, създаването на регистъра следва да се извърши с изменение и допълнение на Закона за електронните съобщения, а не само с промени в Общите изисквания при осъществяване на обществени електронни съобщения. 3. Комисията за регулиране на съобщенията и предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни услуги, следва да предприемат необходимите мерки за своевременно уведомяване на настоящите и	
--	---	--

		бъдещи абонати относно тази нова форма и цел на обработване на личните данни.		
7.	БАККО	<p><u>По § 1 от Проекта за създаване на нов чл. 5б:</u></p> <p>Следва да отбележим, че към настоящия момент са предвидени достатъчни правила и разпоредби в ЗЕС и в подзаконовите актове по прилагането му, които се отнасят до предоставянето на ясна и точна информация от предприятията, предоставящи електронни съобщителни услуги и/или мрежи за броя потребители, диференцирани по вид услуга и др. признаци. В този смисъл е разпоредбата на чл. 33, ал. 2, т. 6 от ЗЕС. Освен това в чл. 231, ал. 2 от ЗЕС вече е предвидено, че във връзка с доставката на телевизионни програми предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги поддържат актуална база данни за абонатите, при спазване на изискванията за защита на личните данни. От тези разпоредби е ясно, че законодателят е предвидил поддържането от страна на предприятията на регистър единствено по отношение на абонатите на телевизионна услуга, а не и по отношение на абонатите, ползващи други електронни съобщителни услуги. В тази връзка считаме, че текстът на предложението член 5б е несъвместим с разпоредбите на ЗЕС и тяхната цел като ненужно разширява задължението за поддържане на регистри с абонати, ползващи и други електронни съобщителни услуги, различни от достъпа до телевизионни програми.</p> <p>С въвеждането на задължение за водене на регистър с данните, както са посочени в проекторешението, няма да се намали административната тежест (както е заявено в мотивите на Комисията), а същата ще се утежни. Броят абонати на предприятията е динамична</p>	<p>Не се приема по отношение на чл. 5б, ал. 1</p> <p>Засега се оттеглят чл. 5б, ал. 2-4 от Проекта</p>	<p>Както е посочено и в мотивите към Проекта, предложението за създаването на нов чл. 5б произтича от новата разпоредба на чл. 73, ал. 3, т. 15 от ЗЕС, в която е предвидено, че ОИ могат да съдържат задължения за предоставяне на вярна и точна информация за броя на потребителите и абонатите на предприятията, предоставящи електронни съобщителни мрежи и/или услуги.</p> <p>ОИ са подзаконов нормативен акт, който се приема с решение на КРС. В ЗЕС е уредено какво могат да съдържат ОИ. В тази връзка, с включването на новата т. 15 в ал. 3 на чл. 73 от ЗЕС законодателят е отчел обществена необходимост от регулиране на съответните обществени отношения и е предвидил правомощие на Комисията за въвеждане на съответна регулация. Преценката за наличието на достатъчно правила, които да уредят и обезпечат предоставянето на ясна и точна информация, е на Народното събрание (чл. 62, ал. 1 от Конституцията на Република България), както и на КРС (чл. 73, ал. 3, т. 15 от ЗЕС).</p> <p>Информация за броя на абонатите се предоставя при поискване от КРС, в това число ежегодно с отчитането на дейността по чл. 5, ал. 1 от ОИ. Информацията се отразява в публичния регистър по чл. 33, ал. 2, т. 6 от ЗЕС. Посочената информация съдържа декларирани от предприятията данни към определена дата, като е възможно тези данни да се отклоняват от реалните към определената дата, за което съществуват ноторно известни обществени мнения.</p> <p>Съответната информация, която се декларира пред Комисията, на общо основание трябва да е вярна и точна. С предоставянето на такава информация ще се</p>

	<p>величина, за някои променяща се ежедневно. С използването на думата „актуално“ (което означава навременно) следва, че всяка промяна трябва да се отразява в регистър в момента, в който настъпи. Прилагането на едно подобно задължение ще доведе до нови, в някои случаи и значителни разходи за предприятията - независимо дали изберат да автоматизират процеса (закупят или създадат софтуер) или ще възложат задачата по поддържането на регистъра на служителите си, в т.ч. и като наемат нови такива.</p> <p>Отделно от горното сме на мнение, че поддържането на подобен регистър не би намалил броя на т.н. „сив сектор“ на пазара на телекомуникационни услуги и разпространение на телевизионно съдържание. След като едно предприятие не отчита реалния си брой абонати в отчетите си към Комисията, нищо не пречи същото предприятие да поддържа регистър с декларирания по-малък брой свои абонати. Как Комисията ще установи дали и до колко данните, които са вписани в базата данни по предложения чл. 5б са действителни и реални не е посочено нито в мотивите, нито в предложението.</p> <p>По отношение на информацията, която трябва да се поддържа в регистъра по предложени нов чл. 5б. В проекта липсват мотиви защо е предвидено в регистъра да се въвеждат идентификационните данни за потребителите – имена, адреси и ЕИК за търговците. Според нас подобно изискване е ненужно за целите на регистъра. Целта на регистъра е да има яснота какъв е броят на потребителите, а не яснота кое лице при кой оператор каква услуга ползва. Данните за сключения договор: неговия номер (абонатен номер), вида на услуга, датата на договора и датата на</p>	<p>ограничат възможностите за отклонения от реалните данни и т.нар. „сив сектор“, което е важно условие за развитието на конкуренцията на пазара. КРС като регулатор следва да предприеме мерки, които да гарантират, че съответната информация е вярна. Въвеждането на регулация в ОИ не само че е в изпълнение на закона, но и разширява контролните и регулаторните възможности на КРС, доколкото при некоректно изпълнение на съответното задължение КРС може да проведе процедура по чл. 78 от ЗЕС и да наложи принудителни административни мерки, в допълнение към ангажирането на административнонаказателната отговорност на нарушителя.</p> <p>Доколкото участниците в общественото обсъждане твърдят, че винаги предоставят вярна и точна информация за броя абонати, изразените от тях притеснения във връзка с новата регулация в чл. 5б, ал. 1 са неоправдани.</p> <p>Що се отнася до нормата на чл. 231, ал. 2 от ЗЕС, в която е предвидено, че предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги поддържат актуална база данни за абонатите, следва да се отбележи, че това правило касае случаите на доставка на телевизионни програми и показва подход, който законодателят е възприел за удачен във връзка с регулирането на обществените отношения, свързани с актуалността на информацията за броя абонати. Съответната норма е взета предвид от КРС при създаването на новия чл. 5б, поради което следва да се приеме, че регулаторната политика на КРС е в съответствие с тази на Народното събрание. И двете норми имат обща цел – поддържането на актуална база данни за абонатите на електронни съобщителни услуги.</p>
--	---	---

	<p>прекрътяването му са напълно достатъчни, за да се идентифицира, ако е необходимо, потребителят на услугата и да се изпълнят заложените цели за яснота за броя абонати.</p> <p>В мотивите не е посочено и как поддържането на регистъра в частта с данните за физическите лица ще се отрази на прилагането от предприятията на Общия регламент за защита на личните данни. С подобно изискване се ограничава възможността за псевдомизация, която е в основата на гарантирането на сигурността на личните данни. Нещо повече, считаме че контролът на отношенията, свързани със съхранението на лични данни, доколкото съхранението е елемент на обработването на личните данни, е от изключителна компетентност на Комисията за защита на личните данни.</p>	<p>Действително, законодателят в чл. 231, ал. 2 от ЗЕС е уредил поддържането на актуална база данни за абонатите на телевизионни услуги, но, същевременно, с изменението на чл. 73 от ЗЕС, същият е уредил правомощие на КРС да включи в ОИ задължения за предоставяне на вярна и точна информация за броя потребители и абонати. КРС следва да има възможността да упражни контрол за верността и точността на тази информация, като една от възможностите за упражняване на ефективен контрол е с проверка на базите данни. В становищата по общественото обсъждане участниците в него, като пряко заинтересовани от съответните процеси, не са изразили други предложения в тази връзка.</p> <p>С оглед на горното, предвид нормите на чл. 73 и чл. 231 от ЗЕС, Комисията счита, че съответният регулаторен подход, изразяващ се във включването в ОИ на задължение за поддържане и предоставяне на вярна и точна информация за броя потребители и абонати, е обоснован, правилен и съвместим с разпоредбите на ЗЕС, както и че със съответните задължения ще бъдат постигнати целите на ЗЕС.</p> <p>С Проекта са предвидени множество изменения на ОИ, целящи да намалят административната тежест за предприятията, което е оценено положително от участниците в общественото обсъждане. Що се касае до включването на нов чл. 5б, комисията не счита, че се касае за необоснована административна тежест. Съгласно българското законодателство (Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност), следва да се улеснява и насърчава извършването на стопанската дейност, като административното регулиране се ограничи до обществено оправдани граници. Предоставянето на</p>
--	---	--

			<p>вярна и точна информация за броя абонати и потребители на предприятията е от изключителен обществен интерес и е свързано и с упражняването на важни защитени от закона права. Това задължение е важно и за извършването на пазарни анализи.</p> <p>За да се отчете дали се касае за неоправдана административна тежест, следва на първо място да се коментира дали на практика Комисията планира да въведе задължение за събиране и поддържане на информация, която до този момент предприятията не са събирали и обработвали. В тази връзка, следва да се отбележи, че договорът за електронни съобщителни услуги се сключва в писмена форма (чл. 42, ал. 1 от ОИ). Съдържанието на договора е нормативно определено в чл. 228, ал. 1 от ЗЕС. Сред минимално изискуемите реквизити на договора са идентификационните данни на крайния потребител, телефон (факс, електронен адрес) и адрес на крайния потребител, вид и описание на услугите, срок на договора и др. Съобразно чл. 43, ал. 2 от ОИ, индивидуалният договор съдържа точната дата (ден, месец и година) на влизането му в сила, а в случай че индивидуалният договор е с определен срок, същият съдържа и точната дата (ден, месец и година), на която този срок изтича. Що се отнася до абонатите на предплатени телефонни услуги, на основание § 80 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗЕС, във връзка с чл. 251и, ал. 1, т. 1 и чл. 251и, ал. 5, т. 2 от ЗЕС, във връзка с чл. 138г от ЗЕС, за тях също се събират данни. С оглед на горното, с чл. 5б, ал. 3 от Проекта не се предвижда събирането на данни за абонати, които не се събират и към настоящия момент. Освен това, съответната информация се поддържа актуална от предприятията във връзка с договорните отношения между страните, плащания по договорите,</p>
--	--	--	---

			<p>събиране на неплатени задължения, администриране на услугите и т.н.</p> <p>С оглед на горното, КРС не въвежда задължение за събиране и поддържане на нова информация от операторите. Също така, декларирайки определен брой абонати, предприятията заявяват, че за съответната календарна година са имали точно толкова абонати – т.е. тази информация е организирана и структурирана. Предприятията следва да могат да гарантират, че при проверка КРС ще може да получи всякакви доказателства за това, че информацията е точна и вярна. В тази връзка и с оглед принципа за отчетност, предприятията носят отговорност и следва да са в състояние да докажат, че предоставената от тях информация отговаря на законовите изисквания. Вместо да формулира общо задължение в този смисъл, което би довело до различни практики и до притеснения от друг вид за предприятията (например как надлежно да гарантират, че съответното изискване се спазва), с цел да улесни предприятията и своята контролна дейност, както и с оглед изискванията на чл. 231, ал. 2 от ЗЕС, КРС е предложила подход.</p> <p>Що се отнася до употребената от БАККО дума „регистър“, следва да се отбележи, че използваната от КРС терминология е „база данни“, като КРС не е въвела изисквания за формата на тази база. По този начин КРС е осигурила максимално много възможности за предприятията да оформят съответната база по начин, който да е в съответствие с изискванията на закона, без да се налагат значителни промени в дейността на задължените субекти. Дали ще се касае за регистър по смисъла на чл. 4, т. 6 от Регламент (ЕС) 2016/679¹, не е въпрос от</p>
--	--	--	--

¹ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО

			<p>компетентността на КРС.</p> <p>Важно е да се отбележи, че КЗЛД в своето становище е приела, че целта на новия регистър е съобразена с обществения интерес, че обемът данни, които ще се обработват в регистъра, е достатъчен и не е прекомерен и този подход е в съответствие с принципа за свеждане на данните до минимум, уреден в Регламент (ЕС) 2016/679.</p> <p>На следващо място, КРС отчита, че броят абонати на предприятията се променя. В тази връзка, при предприемането на следващи стъпки за изменение на ОИ или за предлагане на изменение на ЗЕС, след допълнително обсъждане с КЗЛД, КРС ще обсъди предоставянето на разумен срок за актуализация на данните.</p> <p>Комисията счита, че поддържането на актуална информация и осигуряването на реална отчетност значително ще допринесат за ограничаването на практики, включващи деклариране на невярна информация за абонатите на предприятията. С поддържането на информация за абонатите и съхраняването на база данни от страна на предприятието за достатъчно дълъг период КРС би могла да проследи дали в съответната база данни, на основата на която е деклариран брой абонати, са отразени реални абонати. Ако се поддържа неиндивидуализираща информация, КРС не може ефективно да провери верността ѝ, както и предприятието не би могло да администрира услугите и да изпълнява задълженията си по договорите.</p> <p>Спорно е доколко съответното задължение изобщо ще доведе до нововъведения от страна на предприятията, както и до нови операции по обработване на данни, в това число и на лични, защото без надлежна организация, особено при предприятията</p>
--	--	--	--

			<p>с повече на брой абонати, би било практически невъзможно преброяването на абонатите, изпълнението на задълженията по договорите и администрирането на отношенията.</p> <p>На следващо място, целта на базата данни е не просто да се гарантират отчетност и прозрачност относно броя абонати, а да е установим реалният брой абонати. Когато бройката е обвързана с конкретни лица и когато се установи, че реален абонат не фигурира в базата данни, би могло да се констатира, че декларираният брой не съответства на реалния. Освен това, както беше отбелязано по-горе, данните за идентификацията на потребителя се обработват от предприятията на общо основание и, ако изпълнението на новите задължения изобщо би довело до разходи и необходимост от реорганизация, то същите биха били минимални.</p> <p>Целта на регистъра е да е възможно чрез него да се установи истинността на отчетена на КРС информация за брой абонати, като такава проверка би могла да се направи посредством идентификационни данни за потребители. Чрез поддържането на база данни би бил улеснен и контролът за спазването на изискването за сключване на договори в писмена форма, като например се провери дали с даден абонат, който ползва услугите на определен оператор, е сключен договор в съответната форма.</p> <p>Съгласно чл. 25, пар. 1 от Регламент (ЕС) 2016/679, като взема предвид достиженията на техническия прогрес, разходите за прилагане и естеството, обхвата, контекста и целите на обработването, както и породените от обработването рискове с различна вероятност и тежест за правата и свободите на физическите лица, администраторът въвежда, както към момента на определянето на</p>
--	--	--	---

			<p>средствата за обработване, така и към момента на самото обработване, подходящи технически и организационни мерки, например псевдонимизация, които са разработени с оглед на ефективното прилагане на принципите за защита на данните, например свеждане на данните до минимум, и интегриране на необходимите гаранции в процеса на обработване, за да се спазят изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 и да се осигури защита на правата на субектите на данни. В тази връзка, КРС приема, че Регламент (ЕС) 2016/679 не въвежда задължение за псевдонимизация на данните при всички случаи, а определя тази мярка като подходяща такава за защита на данните. При толкова значителен обществен интерес от прозрачност в сектора, от стимулиране на конкуренцията, от защита на правата на най-различни субекти, от определянето на подходяща държавна политика и, косвено – от защитата на правата и интересите на потребителите на електронни съобщителни услуги, поддържането на съответната информация е съобразено и с изискванията за защита на личните данни и е напълно оправдано.</p> <p>Едно от основанията за обработване на лични данни по Регламент (ЕС) 2016/679 е спазването на законово задължение, което се прилага спрямо администратора на данни (чл. 6, пар. 1, б. „в“ от Регламент (ЕС) 2016/679). В тази връзка, когато закон (закон в широк смисъл включва и подзаконов нормативен акт, какъвто са ОИ) предвижда обработване на лични данни, такова обработване би следвало да е законосъобразно. В конкретния случай, на основание чл. 228, ал. 1 от ЗЕС, предприятията обработват съответните данни на физически лица, като Проектът предвижда структурирането им в база данни,</p>
--	--	--	--

			<p>с цел гарантиране на отчетността във връзка с изпълнението на задължението за деклариране на броя абонати пред КРС. Приложеният от КРС подход – изрично посочване на данните, които се обработват в базата, а не рефериране към нормативната уредба за защита на данните, дори улеснява предприятията.</p> <p>Във връзка с коментарите в общественото обсъждане, касаещи Регламент (ЕС) 2016/679, следва да се отбележи, че Регламентът не забранява обработването на лични данни, а въвежда правила и стандарти, които целят да защитят правата на субектите на данни. КРС не счита, че предвидените в чл. 5б от Проекта задължения засягат негативно правата на физически лица и техни свободи. Защитата на личните данни не е самоцел и ограниченията на Регламента при обработването на лични данни преследват различни цели, на която правилата в Проекта не противоречат. От друга страна, общественият интерес от предоставянето на вярна и точна информация за броя абонати на предприятията налага поддържането на надлежно организирани бази данни, които предприятията да използват, за да не предоставят на регулатора грешна информация. От съответните бази КРС би следвало да може да направи проверка за правилността на декларираните данни. В тази връзка, поддържането на подобни бази данни е улеснение и за предприятията, и за Комисията.</p> <p>Като съобрази становището на БАККО, както и останалите становища в общественото обсъждане, касаещи чл. 5б, ал. 1 от Проекта (чл. 5б в окончателното решение), КРС прие, че нормата следва да придобие следния вид:</p> <p>„Чл. 5б. Предприятията, предоставящи електронни съобщителни мрежи и/или услуги, са длъжни да предоставят на комисията вярна и точна</p>
--	--	--	---

				<p>информация за броя на абонатите си при всички случаи, когато такава информация е изисквана от комисията.“</p> <p>Във връзка с изразеното от КЗЛД становище, КРС приема, че са необходими допълнителна уточнения по предложените разпоредби и засега се оттеглят чл. 5б, ал. 2-4 от Проекта.</p>
8.	СЕК	<p><u>По § 1 от Проекта за създаване на нов чл. 5б:</u></p> <p>По наше мнение е неоснователно приемането на текстовете на новия чл. 5б към Общите изисквания изцяло, тъй като считаме, че такива разпоредби биха могли да бъдат приети <i>само от законодателя чрез изменение на самия Закон за електронните съобщения</i>. Аргументите ни са, че предложеният текст практически <i>донаписва</i> разпоредбата на чл. 73, ал. 3, т. 15 от Закона за електронните съобщения (ЗЕС) и в този смисъл ѝ противоречи², влагайки в нея многопластов и по-широк смисъл, който тя не съдържа: според законовия текст изискването се отнася единствено до <i>броя на потребителите и абонатите</i>, което нито означава задължение за операторите да предоставят конкретни и индивидуализиращи абонатите си данни, нито означава създаване на нарочен регистър при КРС (или при операторите, от текста не е съвсем ясно) с бази данни за абонати, включително физически лица. Бихме искали да обърнем внимание, че от 25.05.2018 г. спрямо абонатите физически лица операторите имат изключително сериозни задължения съгласно Регламент (ЕС) 2016/679 (Общ регламент относно защитата на данните, ОРЗД, GDPR), с който регламент новите изисквания на чл. 5б влизат в директно противоречие.</p>	<p>Не се приема по отношение на чл. 5б, ал. 1</p> <p>Засега се оттеглят чл. 5б, ал. 2-4 от Проекта</p>	<p>Отношение към бележките на СЕК има изложеното в т. 7 във връзка със становището на БАККО. В допълнение, независимо от оттеглянето на чл. 5б, ал. 2 – 4, следва да се посочи следното:</p> <p>Приемането на чл. 5б от ОИ е основателно и мотивирано и предвидената регулация е в рамките на законовата компетентност на КРС. Текстовете на съответната норма в Проекта са в съответствие с уреденото в чл. 73, ал. 3, т. 15 от ЗЕС правомощие на Комисията да урежда задължения за предоставяне на вярна и точна информация за броя на абонатите на предприятията, предоставящи електронни съобщителни мрежи и/или услуги. Поддържането на база данна за абонатите е елемент на задължението във всеки момент на КРС да може да се предостави информация за броя абонати. Уреденото в ОИ не противоречи на ЗЕС. Понятието „брой“ означава количество. Декларираният към съответната дата брой абонати следва да е точен. За да се констатира дали това изискване се спазва, следва да може да се провери дали предоставената информация е вярна – дали съответните абонати съществуват и дали определени абонати не са включени в декларирания брой. Абонатите са конкретни лица. Без уредбата на допълнителни задължения за предприятията за отчетност, на практика е изключително трудно, дори</p>

² Съгласно чл. 12 от Закона за нормативните актове, актът по прилагане на закон може да урежда само материята, за която е предвидено той да бъде издаден.

	<p>Освен това считаме, че по отношение на новия чл. 5б не е спазен принципът за пропорционалност, императивно установен в чл. 73, ал. 1 от ЗЕС, както и други основни принципи при обработване на лични данни, например принципът за свеждане на личните данни до необходимия минимум с оглед целта на обработването (чл. 5, § 1, б. „в“ от ОРЗД). Изпълнението на чл. 5б от страна на операторите ще доведе до изключително тежки и непропорционални на целта задължения за тях. Само малка част от тези последици биха били следните: операторите ще са задължени да предоставят индивидуализиращи абонатите си (<i>а не обобщени, както досега</i>) данни, които са защитени данни, съгласно чл. 4 от ОРЗД (трите именна и постоянен адрес); същевременно това предоставяне на лични данни се изисква от КРС като обработващ данните (<i>нов тип данни, непредвидени в ЗЕС и до момента достъпни само в хода на конкретна проверка</i>) без същевременно да се предоставят на операторите необходимите гаранции, че обработващият сам е изпълнил изискванията на ОРЗД и е привел дейността си в съответствие с него (напр. чл. 28 от ОРЗД); допълнително, неясно е и на какво основание и в какво качество по смисъла на ОРЗД КРС желае да получи тези лични данни, напр. дали е „получател“ на данните по смисъла на чл. 4, § 9 от ОРЗД, „трета страна“ по смисъла на чл. 4, § 10 от ОРЗД, „обработващ“, „администратор“ или „съвместни администратори“ или в друго качество, но от друга страна това му качеството е свързано с различна регламентация на правоотношенията му с оператора, съгласно ОРЗД³; операторите ще трябва да</p>	<p>невъзможно, да се направи сравнение. Достоверността на информацията не може да бъде гарантирана и проверена, ако не са налични индивидуализиращи данни за съответните лица. Пряката цел на поддържането на тази информация не е идентифициране на физически лица. Със съответните задължения се цели създаването на възможност за проверки, включително насрещни такива, като в този смисъл евентуалната индивидуализация не е пряка цел на регистъра.</p> <p>С Проекта КРС не задължава операторите да й предоставят съответния регистър, респективно – индивидуализиращи данни за всичките си абонати, а цели да задължи предприятията да поддържат и организират информацията, която събират в изпълнение на закона и на базата на която регулярно преброяват абонатите си, така че Комисията да може да провери дали броят абонати, декларирани пред нея, е реален. КРС, в рамките на правомощията си по ЗЕС, на общо основание има право на достъп до информация за данни, индивидуализиращи абонати на електронни съобщителни услуги, с цел да упражнява контролните си правомощия, в това число да извършва всякакви проверки за спазването на законите, чието спазване контролира. КРС не задължава операторите и да създадат „нарочен регистър при КРС“, като от текста на Проекта е ясно, че актуалната база трябва да се поддържа от и в предприятията.</p> <p>КРС е на мнение, че съответните изисквания по никакъв начин не противоречат на Регламент (ЕС) 2016/679. При съставянето на Проекта, включително на текста на член 5б, КРС е спазила принципите за</p>
--	---	--

³ Този въпрос се поставя единствено в контекста на новия чл. 5б, а не когато КРС изисква предоставянето на подобни данни в хода на конкретни проверки, когато правото ѝ да ги получи е безспорно и законово гарантирано, както в ЗЕС, така и според ОРЗД.

	<p>изискват изричното писмено съгласие за предоставянето на лични данни на КРС от всеки свой абонат (доколкото споделянето им с КРС не почива на изрична законова разпоредба, нито на конкретно разпореждане на публичен орган по повод на конкретна проверка), както и да го уведомят за тази допълнителна цел на обработването, което се изисква според ОРЗД; освен съгласието (което само по себе си трябва да е свободно дадено, чл. 7 от ОРЗД), операторите следва да осигурят и възможност то да бъде оттеглено със съответните последици за правоотношението с потребителя (включително рискът от прекратяването му дори само на това основание) и др. Посочените действия, които операторите следва да предприемат, за да изпълнят новият чл. 5б в контекста на изискванията на влезлия в сила на 25.05.2018 г. ОРЗД е неизчерпателно, но считаме, че налага извода за непропорционалност на планираната мярка.</p> <p>От друга страна, за самата КРС, която ще трябва да поддържа мащабна база данни, включваща и защитени съгласно ОРЗД лични данни, възникват множество допълнителни задължения и рискове. Тя следва да може да докаже във всеки момент след 25.05.2018 г., че е изпълнила задълженията си за привеждане в съответствие с ОРЗД на дейността си по обработване на личните данни, които събира от операторите съгласно чл. 5б от Общите изисквания. Чл. 28, § 3 от ОРЗД изисква отношенията между КРС и операторите по повод на това обработване да са уредени с договор или друг правен акт, съгласно правото на съюза или на държавата членка, в който изрично са разписани задълженията на страните по чл. 28, § 3 от ОРЗД във връзка с конкретното обработване, а такъв липсва. Същевременно, според чл. 28, § 10 от</p>	<p>необходимост, обосновааност, предвидимост, откритост, съгласуваност, субсидиарност, пропорционалност и стабилност. Тези принципи не означават въздържане от регулаторна намеса, когато същата е наложителна и оправдана. Динамиката на обществените отношения в сектора налага и съответните законодателни изменения. Предвид развитието на обществените отношения, свързани с предоставянето на електронни съобщителни услуги, няма как законодателството да остане непроменено и да не се въведат нови правила във връзка със спецификите на националния пазар. При изготвянето на Проекта КРС е приложила балансиран и пропорционален подход и е съобразила законовите принципи, включително тези, уредени в чл. 6 от Административнопроцесуалния кодекс и в чл. 5 от ЗЕС. С правилата в Проекта интересите на предприятията не се засягат в степен, по-голяма от необходимото за постигането на заложените цели.</p> <p>Съобразени са и принципите, въведени в Регламент (ЕС) 2016/679, касаещи обработването на лични данни. КРС не въвежда за предприятията изисквания да обработват лични данни на абонатите, които не се обработват по силата на ЗЕС. Предприятията така или иначе обработват тези данни, поддържат информация за абонатите си и декларират техния брой пред Комисията. След като предприятията поддържат информацията по начин, който да им позволява да преброят абонатите си, така че да ги декларират пред КРС, логично е тази информация да е структурирана и организирана по определен начин. Становищата, изразени в хода на общественото обсъждане и недоволството срещу съответните текстове пораждаат въпроса по какъв начин операторите гарантират, че спазват съответните</p>
--	---	--

	<p>ОРЗД, липсата на такъв договор и извършеното обработване на лични данни от страна на КРС биха довели до пряка отговорност на КРС вече като администратор за изпълнение на всички изисквания на ОРЗД по отношение на субектите на данни – абонатите на всички оператори. Не на последно място, КРС отговаря солидарно с всички оператори за нарушения в защитата на личните данни на абонатите им, чиито данни са й предоставени по реда на чл. 5б (чл. 82 от ОРЗД), което означава че например при пробив в сигурността и изтичане на лични данни за абонати на оператор, които са предоставени и на КРС, абонатът ще е в правото си да подаде иск за обезщетение по своя преценка или срещу оператора или срещу КРС. Такъв риск преди настоящата редакция на Общите изисквания и преди приемането на чл. 5б не съществува, тъй като на КРС се предоставят или <i>обобщени данни за брой абонати</i> или <i>конкретни данни в хода на конкретни проверки на оператори</i>, което е допустимо както от ЗЕС, така и от ОРЗД.</p> <p>Поради изложеното считаме, че относно чл. 5б е нарушен принципът на пропорционалност – търсеният от регулаторния орган ефект към ограничаване на „сивия сектор“ би бил минимален в сравнение с тежестта, която изпълнението на това задължение по чл. 5б би създавало за операторите, включително опасността от прекратяване на договори с абонати при оттегляне на съгласието на лицата за предоставяне на личните им данни в КРС или до риск от налагане на санкции от страна на Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) на самите оператори за нарушения на ОРЗД поради неправомерно споделяне на лични данни за абонатите им с КРС, както и от задълженията на самата КРС по смисъла на</p>	<p>изисквания за деклариране на вярна и точна информация, като КРС ще направи допълнително проучване по този въпрос.</p> <p>Съобразно изискванията на закона, Комисията следва да гарантира, че има възможност да провери верността на информацията, като за тази цел КРС предвижда да задължи операторите да поддържат актуална база данни. Такава е и логиката, следвана от законодателя при приемането на чл. 231, ал. 2 от ЗЕС.</p> <p>Без да иска да изнема функции на КЗЛД, КРС излага следната позиция по отношение на твърдението, че с включването на съответното изискване се нарушават принципи на Регламент (ЕС) 2016/679:</p> <p>С уреждането на изискванията по чл. 5б се гарантира спазването на принципа за законосъобразно обработване на данните под формата на актуална база данни. Съответната база ще се поддържа за спазването на законово задължение, което ще се прилага спрямо администратора на лични данни. Ще бъде спазен и принципът за добросъвестност на обработването. Доколкото задължението ще произтича от подзаконов нормативен акт, който се обнародва, ще е гарантирано и изискването за прозрачност. Останалите задължения, които Регламент (ЕС) 2016/679 въвежда за администраторите, следва да се спазват на общо основание от тях – администраторите ще бъдат длъжни, от своя страна, да гарантират прозрачност по отношение на субектите на данни. КРС също ще следва да спазва изискванията на Регламента, приложими спрямо нея, защото, на общо основание, КРС е администратор на лични данни – публичен орган.</p> <p>На следващо място, ясно е, че данните за абонатите се събират за конкретни, изрично указани и</p>
--	--	---

	<p>ОРЗД поради създаването на база данни, в която се събират, съхраняват и архивират лични данни на абонатите по смисъла на чл. 4 от ОРЗД (евентуално без да е привела дейността си в съответствие с ОРЗД или ако не може да докаже това съответствие).</p> <p>Обратно на становището, изразено в Мотивите, изискванията на новия чл. 5б не отговаря на ОРЗД относно обработването на личните данни за абонати и потребители – физически лица освен: то не само е прекомерно с оглед на посочената цел (ограничаване на т.нар. „сив сектор“), тъй като информация за броя на абонатите и до момента се е предоставяла, то не отговаря и на редица други общи принципи на обработване, посочени в чл. 5 от ОРЗД, включително тези на ограничение на целите, свеждане на данните до минимум, ограничение на съхранението, принципът на цялостност и поверителност.</p> <p>В случай, че становището ни да отпадне като цяло разпоредбата на чл. 5б не бъде възприето, предлагаме следните съображения за изменение на така предложените текстове на чл. 5б:</p> <p>1. Предлагаме ал. 1 на новия чл. 5б да бъде прецизирана като обхват до услуги на дребно, както и да бъдат включени конкретни срокове и формат, в които да се предоставя информацията относно крайни потребители.</p> <p>Мотиви: Съгласно разпоредбата на чл. 73, ал. 3, т. 15 от ЗЕС, Общите изисквания могат да съдържат задължения за предоставяне на вярна и точна информация относно броя на потребителите и абонатите на предприятията.</p> <p>В настоящата си редакция предложената разпоредба, доколкото не реферира към „крайни потребители“, обхваща както отношения на едро, така и отношения на дребно по предоставяне на</p>	<p>легитимни цели и от Проекта не произтичат задължения за обработването им по-нататък по начин, несъвместим с тези цели. Данните, които ще следва да се поддържат, са подходящи, свързани със и ограничени до необходимото във връзка с целите, за които се обработват. Изискването не противоречи и на принципите за точност, ограничение на съхранението, цялостност, поверителност и отчетност. Спазването на изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 е задължение за администраторите на лични данни, а не на законодателя или регулатора, в конкретните аспекти, уредени в Проекта. КРС подробно, включително с мотивите в настоящата таблица, е обосновала необходимостта от поддържането на актуална база данни и мотивите на регулатора са в съответствие със закона и не са в колизия с правилата за защита на личните данни.</p> <p>Комисията смята, че изпълнението на чл. 5б от страна на операторите няма да доведе до изключително тежки и непропорционални на целта задължения за тях. Аргументи са изложени в настоящата таблица. Следва да се отбележи и че комисията в Проекта не е задала със строги критерии формат за базата данни, като формулировката на изискването осигурява за операторите широк кръг от възможности.</p> <p>С Проекта не се предвижда промяна по отношение на задължението за предоставяне на информация на Комисията. В Проекта не е заложено и изискване за предоставяне на КРС на индивидуализиращи данни за абонатите, нито се засяга защитата на тези данни. КРС също е администратор на лични данни и е задължен субект по Регламент (ЕС) 2016/679. В качеството си на контролен орган по ЗЕС, КРС има право да получава индивидуализиращи данни</p>
--	---	--

	<p>електронни съобщителни услуги.</p> <p>Отношенията на едро са специфични и в някои случаи са обект на регулация, включително и чрез въвеждане на задължение за представяне на договорите на КРС. Също така, информация за отношенията на едро Комисията събира чрез годишни и нарочни въпросници. В тази връзка, КРС не е посочила в проекта конкретни мотиви за създаването на подобна, широка като действие норма и считаме, че същата трябва да бъде ограничена като обхват до отношенията на дребно. Нещо повече, операторите, в общия случай, поддържат отделни системи и бази данни на договорите на едро и договорите на дребно и въвеждане на изисквания за единна база данни е непропорционално, представлява ненужна административна тежест и намеса в организацията на работа на предприятията.</p> <p>На следващо място, смисълът на чл. 73, ал. 3 от ЗЕС е в Общите изисквания да бъдат въведени конкретни задължения, а не препис на законната възможност за създаване на нормативни изисквания. Предложената разпоредба обаче не внася нищо ново спрямо определеното в ЗЕС. Не е посочен срок или период, в рамките на които да се предоставя информация, нито е определен формат на информацията. Обръщаме внимание, че данни за броя на абонати и потребители се предоставят с годишните въпросници и от проекта няма яснота кога и с каква цел КРС ще иска актуални данни.</p> <p>Изложените пропуски в проекта са в противоречие с принципа на предвидимост в действията на регулатора. В сега действащата нормативна уредба, чл. 40 от ЗЕС, съществува възможността КРС да изисква инцидентно всякаква информация, необходима ѝ за изпълнение на</p>	<p>за абонати на предприятията. В конкретния случай задължението за поддържане на база данни не цели получаване на информация за всички лица, които са абонати на дадено предприятие, а проверка дали декларираните абонати съответстват на реалните, т.е. дали на Комисията е предоставена вярна и точна информация. В случаите, когато получава индивидуализиращи данни, КРС ги получава в качеството си на публичен орган, упражняващ контролни правомощия по ЗЕС. КРС не може да се разглежда като „обработващ“ лични данни, защото по дефиниция това означава физическо или юридическо лице, публичен орган, агенция или друга структура, която обработва лични данни от името на администратора, а КРС не обработва данни от името на администратора – предприятие. Основната разлика между администратор и обработващ се състои в това, че вторият действа не самостоятелно, а от името на администратора на лични данни. В конкретния случай КРС не счита, че има качеството на обработващ лични данни в регулираните обществени отношения. Неоснователни са и притесненията на оператора за това, че не било ясно на какво основание и в какво качество КРС иска „да получи“ данните. Комисията не счита и че в настоящото обществено обсъждане или в Проекта следва да уточнява дали попада под изброените в становището на СЕК дефиниции на Регламент (ЕС) 2016/679 за „получател“, „трета страна“, „обработващ“, „администратор“, „съвместни администратори“. Целта на Проекта, в това число на чл. 5б, е да регулира определени обществени отношения, които КРС следва да регулира и контролира по закон. Целта на изискването е да се гарантира, че КРС получава реална и точна информация за броя абонати на предприятията и да се</p>
--	--	---

	<p>регулаторните ѝ функции и в този смисъл предложения чл. 5б, ал. 1 се явява ненужно повторение в подзаконов нормативен акт, а както посочихме и по-горе - неоправдано разширение на обхвата на законовата разпоредба извън понятието „брой“. В случай, че Комисията планира събиране на данни на шестмесечие или друг период, това следва да бъде част от нормата, за да бъде предварително ясно за операторите и да имат възможност да организират дейността си по представяне на данни.</p> <p>Що се касае до въвеждането в проекта на задължение за предоставяне на „вярна и точна информация“, то такова задължение е налице и в сега действащата нормативна уредба. В тази връзка бихме искали да отбележим, че коментираната разпоредба на чл. 73, ал. 3, т. 15 от ЗЕС е нова, обнародвана е в „Държавен вестник“ бр. 28/2018 г. (в сила от 29.03.2018 г.), като законодателят <i>не е предвидил в законовия текст нито създаването на база с лични данни на абонати, която да се поддържа от КРС, нито предоставянето на лични данни за такива, а единствено изискване за предоставяне на обобщена „вярна и точна информация за броя“ на потребителите и абонатите, която разбира се следва да може да бъде проверена от КРС в рамките на конкретна проверка. За нарушението на изискването за „вярна и точна информация“ отдавна е и въведена санкция по чл. 331, ал. 1 от ЗЕС, съгласно който лице, което при поискване от комисията не предостави информация, свързана с прилагането на този закон, или предостави невярна, непълна, неточна информация или не в срока, който може да бъде определен с искането, се наказва с глоба в размер от 500 до 2500 лв.</i></p> <p>С оглед всичко изложено, изразяваме становище, че предложената разпоредба е необходимо</p>	<p>обезпечи възможността на Комисията да провери верността и точността на декларираните данни. Определянето на КРС като администратор, или получател, или трета страна, или съвместен администратор е ирелевантно в настоящия случай. Въпреки това, КРС приема за удачно да сподели позицията си, че счита, че в този случай се касае за отношение администратор – администратор. На общо основание КРС е администратор на лични данни и за нея важат всички изисквания на закона, касаещи обработването на лични данни. В рамките на законовата си компетентност КРС може да получава информация за абонати и потребители на електронни съобщителни услуги, с цел да проверява спазване на законови изисквания от страна на операторите. Комисията е длъжна да спазва принципа за служебното начало. Безспорно е, че, за да провери дали декларираните от предприятията абонати и потребители съответстват на реалните, КРС би могла да провери и конкретни данни, в това число лични. Така например, ако се установи, че дадено лице е абонат на предприятие, а това лице не фигурира в базата данни, от която е обобщена информация за броя абонати, би могло да се констатира, че декларираната от оператора информация е неточна.</p> <p>Относно притеснението, че операторите ще следва да искат изрично писмено съгласие от абонатите си, за да предоставят лични данни на КРС, Комисията, независимо че не е надзорен орган по Регламент (ЕС) 2016/679, счита, че такова съгласие не е необходимо, доколкото съгласието е само едно от основанията за обработване на лични данни по Регламента, а в конкретния случай основанийето би следвало да бъде спазване на законово задължение. ОИ са подзаконов нормативен акт. Закон в широк смисъл</p>
--	--	---

	<p>да бъде допълнена с детайли, които да определят правилото на поведение на предприятията.</p> <p>2. По отношение на чл. 5б, ал. 2</p> <p>Считаме, че разпоредбата на ал. 2, чл. 5б предвижда създаване на база данни, която да бъде поддържана в КРС и за чието създаване, поддържане и задължения за актуализиране от страна на операторите, липсва законова регламентация. Същевременно това би била изключително мащабна база данни, в която се очаква да се съдържа информация, позволяваща индивидуализирането на физически лица на територията на цялата страна при липса на ясна законова регламентация и гаранции, че са спазени принципите и изискванията на ОРЗД, включително относно осигуряването на сигурността на тези данни и законосъобразността на обработването. Това създава риск за правата на субектите на данни, както и за операторите, поради необходимостта едновременно да изпълняват взаимно противоречащите си изисквания за предоставяне на данните по чл. 5б, ал. 3 на КРС и за опазване в тайна на данните и гарантиране на правата на субектите на данни, съгласно ОРЗД.</p> <p>В случай, че чл. 5б, ал. 2 предвижда създаване не на база данни при КРС, а такава при операторите, считаме изискването освен за неясно, така и за прекомерно, поради изразените в т. 3 по-долу съображения.</p> <p>3. По отношение на чл. 5б, ал. 3</p> <p>Посочените в проекта данни за абонати и потребители съгласно чл. 5б, ал. 3 са минимална информация, която би следвало да се съдържа в абонатната база на всеки оператор, доколкото това са основни елементи на правоотношението по предоставяне на услуга.</p>	<p>включва и подзаконовите нормативни актове. Правото на КРС на достъп до информация при проверка е с оглед официалните й правомощия по закон да контролира верността и точността на данните, предоставени от операторите, както и да контролира спазването на множество други законови задължения от страна на операторите, които изискват и достъп до лични данни.</p> <p>Що се касае до приложимостта на съгласието като основание за обработването на лични данни, отношение има публикация на интернет страницата на КЗЛД от 05.07.2018 г. – „Кога НЕ Е НЕОБХОДИМО искане на съгласие за събиране и обработване на лични данни“.</p> <p>Задълженията за прозрачност по Регламент (ЕС) 2016/679 са на общо основание приложими за администраторите. Доколкото данните за абонатите се обработват от страна на операторите в изпълнението на законово задължение и на договорно основание, КРС счита, че в тази конкретна хипотеза не би следвало да се прилагат изискванията за съгласието, респективно за оттеглянето му.</p> <p>Базата данни няма да се поддържа от Комисията, поради което необосновано е притеснението на СЕК, че за КРС ще възникнат множество допълнителни задължения и рискове. КРС като администратор е задължена на общо основание да спазва Регламент (ЕС) 2016/679 и носи отговорност за това. Също така, няма да е необходимо сключването на договор между КРС и операторите. В случай че операторите не спазват изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 и има пробив в сигурността, отговорността за това е уредена в Регламент (ЕС) 2016/679. КРС отговаря за нарушения на сигурността на личните данни, които тя обработва.</p>
--	---	--

	<p>Намираме за ненужно да се създава задължение за поддържане на отделна база данни за целите на Общите изисквания. Начинът на поддържане на тези данни не би следвало да се налага от КРС във формат на отделна база данни, тъй като това не само ще затрудни операторите, но и ще създаде още един масив от информация, съдържащ лични данни, който е необходимо да бъде опазван, съобразно действащото законодателство - особено в контекста на ефективното прилагане на ОРЗД след 25.05.2018 г. и на очакваните изменения в българския Закон за защита на личните данни.</p> <p>Предлагаме текстът да се прецени така, че да е ясно и недвусмислено, че всеки оператор създава и поддържа актуална база данни за абонатите си, във формат по избор, където да има минимално следната информация (тази по чл. 5б, ал. 3), от която да може да се предоставя информация на КРС при конкретно поискване.</p> <p>4. По отношение на чл.5б, ал. 4</p> <p>Предложеното изменение не съответства на мотивите за промяна на Общите изисквания, а именно новите членове в ЗЕС - чл.73, ал. 3, т. 15 и чл. 231, ал. 2. В тях не се съдържа задължение за архивиране и съхраняване на базата данни, а само поддържане на актуална база данни за абонатите.</p> <p>Въвеждането на задължението за архивиране и срок за пазене на информацията от 5 г. на практика противоречи на изискванията на ОРЗД, където основанието за притежаване на определени лични данни след прекратяване на договор с абонат не съответства на нито едно от изброените от КЗЛД (по-долу). Извадка от страницата на КЗЛД:</p> <p>„Обработването на лични данни от администратори на лични данни, както в публичната,</p>	<p>Доколкото информацията трябва да се обработва на основание законово изискване, не би следвало да стои и рискът от отеглянето на съгласието, респективно – от прекратяването на договори от лица, несъгласни за това КРС да провери дали те са вписани в базата данни на операторите. Обработването на съответната информация от операторите на основание ЗЕС и подзаконовите актове по прилагането му не изключва спазването на изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679.</p> <p>Следва да се отбележи, че съответните бази данни няма да са публични и достъп до тях ще се осъществява при наличието на законово основание, като КРС ще може да получава достъп до информация за данните, в рамките на компетентността си. Чрез тези бази данни Комисията ще може да упражнява контрол и за спазването на изискването за сключването на договори в писмена форма, което е изключително в интерес на потребителите и техните права.</p> <p>Позиция по част от изложените от СЕК аргументи е взела и КЗЛД в своето становище. В тази връзка, следва да се подчертае, че КЗЛД счита, че създаването на съответния регистър е обработване на лични данни в обществен интерес, като данните са сведени до минимум.</p> <p>Относно предложението на СЕК за прецизиране на текста на чл. 5б, ал. 1 като обхват до услуги на дребно, следва да се отбележи, че съответният текст е в съответствие с чл. 73, ал. 3, т. 15 от ЗЕС, като в Допълнителните разпоредби на ЗЕС (т. 1 и т. 49) се съдържат легални дефиниции за понятията „потребител“ и „абонат“. В помощни материали към въпросниците, образци за които се приемат ежегодно от комисията, се съдържат ясни указания относно попълването на необходимата информация, като</p>
--	--	--

	<p>така и в частната сфера е законосъобразно, ако е налице някое от правните основания, изчерпателно изброени в чл. 6, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 (Общ регламент относно защитата на данните, ОРЗД, GDPR):</p> <p>а) субектът на данните е дал съгласие за обработване на личните му данни за една или повече конкретни цели;</p> <p>б) обработването е необходимо за изпълнението на договор, по който субектът на данните е страна, или за предприемане на стъпки по искане на субекта на данните преди сключването на договор;</p> <p>в) обработването е необходимо за спазването на законово задължение, което се прилага спрямо администратора;</p> <p>г) обработването е необходимо, за да бъдат защитени жизненоважните интереси на субекта на данните или на друго физическо лице;</p> <p>д) обработването е необходимо за изпълнението на задача от обществен интерес или при упражняването на официални правомощия, които са предоставени на администратора;</p> <p>е) обработването е необходимо за целите на легитимните интереси на администратора или на трета страна, освен когато пред такива интереси преимущество имат интересите или основните права и свободи на субекта на данните, които изискват защита на личните данни, по-специално когато субектът на данните е дете.“</p> <p>След прекратяване на договора с абонат за оператора няма да е налице правно основание да продължава обработването (включително съхранението като вид обработване, съгласно определението по чл. 4, § 2 от ОРЗД) на личните</p>	<p>комисията събира и информация за отношения на едро. Цялата информация, която се предоставя на комисията, следва да е вярна и точна, на общо основание.</p> <p>На следващо място, в Проекта е уредено, че съответната информация се предоставя при всички случаи, когато е поискана от КРС. Предвид обстоятелството, че тези случаи не могат да бъдат изчерпателно изброени, още повече, че има възможност такава информация да бъде изисквана от Европейската комисия, в Проекта не могат да бъдат конкретизирани срокове. Информация за броя на потребителите и абонатите, както и друга информация, се предоставя на Комисията от предприятията ежегодно на основание чл. 5 от ОИ, като КРС утвърждава формат за предоставянето ѝ. В други случаи, в които се изисква информация, Комисията отново утвърждава формати. Предвид спецификата и динамиката на тези отношения, не е възможна уредбата в ОИ на съответните формати.</p> <p>При следващи предложения за изменения на ОИ, касаещи поддържането на бази данни (оттеглените към настоящия момент текстове по чл. 5б, ал. 2-4), ще бъдат обсъдени допълнително аргументите на СЕК относно поддържането на отделни бази данни за договори на едро и на дребно.</p> <p>Относно аргумента на СЕК, че смисълът на чл. 73, ал. 3 от ЗЕС е в ОИ да бъдат въвеждани конкретни задължения, а не „препис“ на закона, Комисията отбелязва, че новото правило на чл. 5б възпроизвежда законовата разпоредба, като последното не е в противоречие със закона. Относно конкретните измерения и въвеждането на допълнителни задължения, свързани с предоставянето (което не се изчерпва с изпращане на попълнени въпросници, а</p>
--	--	---

	<p>данни на абоната и за него възниква задължение да заличи данните. На това задължение на оператора съответства правото на абоната да поиска изтриване на данните си (чл. 17 от ОРЗД), когато същите вече не са необходими за целите, за които са били обработвани (в случая за изпълнение на договора между него и оператора). Ето защо, съхраняването на данни за абонати до 5 години след изтичане на договора с конкретния абонат, считаме че е прекомерно и непропорционално.</p> <p>Също така разпоредбата на новия чл. 5б считаме, че има пряко отношение към ограничаването на правата на субекта на данни (например правото да бъдеш забравен, съгласно чл. 17 от ОРЗД), както и на правото му неговите лични данни да бъдат обработвани само за целите, за които са предоставени (в случая за изпълнение на договора му с оператора). Ограничения на правата на субектите на данни са принципно допустими, но при стриктното спазване на редица изисквания и предпоставки, които в случая не са налице. По-специално, чл. 23 от ОРЗД допуска ограничаване и то само на изрично посочени права на субектите на данни, само в разписаните в ал. 1 изрични хипотези и чрез <i>законодателна мярка</i>, която съдържа специални разпоредби най-малко по отношение на: а) целите на обработването или категориите обработване; б) категориите лични данни; в) обхвата на въведените ограничения; г) гаранциите за предотвратяване на злоупотреби или незаконен достъп или предаване; д) спецификацията на администратора или категориите администратори; е) периодите на съхранение и приложимите гаранции, като се вземат предвид естеството, обхватът и целите на обработването или категориите обработване; ж) рисковете за правата и свободите на субектите на</p>	<p>включва и всякакви други хипотези на предоставяне на информация на КРС) на вярна и точна информация на Комисията за абонатите, КРС предложи конкретни текстове, които, поради обективни причини, се налага да оттегли към настоящия момент. Последното оставя въпроса отворен, като Комисията ще даде възможност на заинтересованите субекти да направят предложения в тази връзка. В дейността си Комисията съблюдава принципите за прозрачност и предвидимост и за тази цел прилага в максимална степен и диалогичен подход спрямо предприятията.</p> <p>На следващо място, задължението за предоставяне на вярна и точна информация на Комисията за броя абонати на предприятията при всички случаи, в които такава е поискана, се прилага и към настоящия момент. Включването на задължение в ОИ, освен че е в изпълнение на законовата уредба, разширява кръга от възможности за реакция на КРС при неспазването на съответното изискване, като допълнително КРС ще може да приложи процедурата по чл. 78 от ЗЕС. При нарушение на ОИ се прилага специалният състав по чл. 326 от ЗЕС.</p> <p>По отношение на предложенията на СЕК относно чл. 5б, ал. 2 от Проекта, КРС ще обсъди същите при съставянето на нов проект за изменение на ОИ или при предложение за изменение на ЗЕС.</p> <p>Следва да се отбележи, че в Проекта е предвидено поддържането на база данни само на абонатите на конкретното предприятие и от това предприятие, а не на единна база данни в КРС. Както беше отбелязано, на общо основание при създаването на регистър с лични данни се прилагат изискванията на законодателството за защита на личните данни, което законодателство е достатъчно ясно и подробно и в което са предвидени правила, които да гарантират</p>
--	--	--

	<p>данни; и з) правото на субектите на данни да бъдат информирани за ограничаването, освен ако това би било в разрез с целта на ограничаването.</p> <p>В конкретния случай предложеният чл. 5б, освен че не представлява единствената допустима като ограничение законодателна мярка, не отговаря и на допълнителните изисквания на посочения текст от ОРЗД, поради което и считаме, че няма правни основания да бъде приеман като част от Общите изисквания.</p> <p>В заключение бихме искали да посочим, че всеки нормативен акт (<i>следователно това важи в още по-голяма степен и за дискутираните изменения на Общите изисквания, които се приемат въз основа на изричното оправомощаване по чл. 73, ал. от ЗЕД</i>) трябва да съответства на регламентите на Европейския съюз (каквото е и ОРЗД), както и на нормативните актове от по-висока степен, а при противоречие с тях (както в конкретния случай чл. 5б противоречи на чл. 73, ал. 3, т. 15 от ЗЕС тъй като неправомерно разширява обхвата му), се прилага нормативният акт от по-високата степен (в случая ЗЕС) или регламента (ОРЗД).</p>	<p>защитата на личните данни. Отговорността и доказването за спазването на изискванията за защита на личните данни е на администратора на лични данни (чл. 5, пар. 2, във връзка с чл. 5, пар. 1 от Регламент (ЕС) 2016/679).</p> <p>По отношение на предложението на СЕК, свързано с чл. 5б, ал. 3 от Проекта, следва да се отбележи, че и Сдружението отчита, че посочените данни са минимална информация, която би следвало да се съдържа в абонатната база на всяко предприятие. За последното КРС също е изложила подробни аргументи в настоящата таблица. Изискванията в Проекта са формулирани по начин, който да даде максимално много възможности за предприятията, като дори би могло да се предположи, че голяма част от тях вече са организирали дейността си по начин, съответстващ на предвиденото в Проекта, особено що се отнася до големите предприятия. Последните, предвид големия си брой абонати, следва да са създали достатъчно надеждни гаранции за спазване на изискването за точно отчитане на абонатите. Следва да се отбележи, че в Проекта не се използва понятието „отделна база данни за целите на Общите изисквания“. Също така, Проектът не ограничава доставчиците да посочват в базата данни допълнителна информация.</p> <p>Що се отнася до предложението на СЕК по отношение на чл. 5б, ал. 4 от Проекта, следва да се отбележи, че в общия случай Комисията получава информация за броя абонати и потребители на предприятията в годишния отчет по чл. 5 от ОИ, срокът за предоставяне на който е 1 март ежегодно. С цел проверка на декларираните данни, базата информация, от която е извлечен конкретният деклариран брой, следва да може да бъде проверена от Комисията, поради което тази база данни следва да</p>
--	---	---

			<p>бъде архивирана и съхранена за достатъчно дълъг срок. Срокът за съхраняването на архива ще бъде допълнително обсъден от комисията.</p> <p>Доколкото задължението за съхраняване на информацията ще бъде законово, спазването на срока не би следвало да доведе до нарушение на Регламент (ЕС) 2016/679. Аналогични задължения (за съхраняването на информация след прекратяването на даден договор) са уредени в множество закони, например в сферата на трудовото законодателство, в изискванията за обработването на документи и архивирането им и т.н.</p> <p>Относно правото на изтриване по Регламент (ЕС) 2016/679, следва да се отбележи, че същото не е безусловно при наличие на законови основания за обработването. Няма да е налице и несъвместимост на по-нататъшното обработване (съхраняване), защото целта на обработването – поддържане на база данни, е да се обезпечи възможността на КРС да провери точността на декларирана пред нея информация, на което служи и целта на обработването – съхраняване. КРС не счита, че обработването на информацията би засегнало правата на субектите на данни по Регламент (ЕС) 2016/679 по неоправдан начин. Безспорен е интересът на обществото като цяло, в това число на потребителите на електронни съобщителни услуги, от възможностите за упражняване на надлежен контрол за спазване на изискванията на законодателството в областта на електронните съобщения, от наличието на конкуренция на пазара при равнопоставено третиране на всички участници на този пазар и т.н. За Проекта са уведомени и Комисията за защита на потребителите, както и сдружения на потребителите, като не е постъпило становище, което да съдържа мотиви за нарушения на тези права, които са на субекти на данни</p>
--	--	--	---

				<p>– потребители на електронни съобщителни услуги.</p> <p>КРС счита, че предложенията в Проекта са в обществен интерес. Проектът не цели неправомерно ограничаване на правото на защита на личните данни, което има всеки потребител на електронни съобщителни услуги.</p> <p>С оглед принципите на правовата държава, каквата е Република България, всеки субект, който счита, че се прилага нормативен акт от по-висока степен, разполага с възможността да прилага акта от по-висока степен, носейки съответната отговорност за това, като законодателството предвижда достатъчно възможности за защита на законово гарантирани права, включително по съдебен ред.</p>
9.	A1	<p><u>По § 1 от Проекта за създаване на нов чл. 5б:</u> Предлагаме чл. 5б да отпадне от Проекта, като мотивите ни в тази насока са следните:</p> <p>1.1. Съгласно Мотивите на КРС към Проекта „[n]редложението за създаването на нов чл. 5б произтича от новата разпоредба на чл. 73, ал. 3, т. 15 от ЗЕС“ и има за цел да „ограничи т.нар. „сив сектор“. В тази връзка следва да се отбележи, че обичайно понятието „сив сектор“ се използва по отношение на дейността по нерегламентирано разпространение на радио- и телевизионни програми и въпреки явното „криене“ на абонати от страна на някои предприятия, осъществяващи такова разпространение, практиката показва, че съществуват трудности при доказване на точния брой. В същото време предприятията, предоставящи мобилни услуги, интернет услуги, фиксирани телефонни услуги и др., които в продължение на години участват на пазара на електронни съобщения и са достатъчно прозрачни и конкурентни участници в него. Считаме, че предвидените нови задължения ще представляват</p>	<p>Не се приема по отношение на чл. 5б, ал. 1</p> <p>Засега се оттеглят чл. 5б, ал. 2-4 от Проекта</p>	<p>Отношение към становището на А1 имат мотивите на КРС във връзка със становищата на БАККО и СЕК по съответните текстове на Проекта. В допълнение следва да се посочи следното:</p> <p>Разпоредбата на чл. 73, ал. 3, т. 15 от ЗЕС не прави разграничение по отношение на електронните съобщителни услуги, за които следва да се декларира вярна информация за абонати и потребители. В законовия текст е посочено, че ОИ следва да включват задължения за предоставяне на вярна и точна информация за броя на потребителите и абонатите на предприятията, предоставящи електронни съобщителни мрежи и/или услуги. В тази връзка, текстът на чл. 5б, ал. 1 от Проекта е в съответствие със закона. С цел да се улесни процесът по доказване, КРС е предвидила и конкретни изисквания за поддържане на базата данни, но на този етап тези предложения се оттеглят, с цел допълнително обсъждане на съответните текстове с КЗЛД.</p> <p>Всички доставчици на електронни съобщителни услуги в Република България са задължени да подават</p>

	<p>допълнителна тежест именно за предприятията, които са „на светло“, и които предоставят разнообразни по вид услуги, като те ще трябва за всеки вид услуга да поддържат и съхраняват отделни бази данни, различни от вече съществуващите и използвани за попълване на въпросниците на КРС. Следователно посочените нормативни основания не биха могли да обосноват промените, въведени с новия чл. 5б.</p> <p>1.2. Към настоящия момент са предвидени достатъчни правила и разпоредби в ЗЕС и в подзаконовите актове по прилагането му, които се отнасят до предоставянето на ясна и точна информация от предприятията, предоставящи електронни съобщителни услуги и/или мрежи за броя потребители, диференцирани по вид услуга и други признаци. В този смисъл са разпоредбите на самия чл. 73, ал. 3, т. 15 от ЗЕС (въз основа на който е предложен чл. 5б) и на чл. 33, ал. 2, т. 6 от ЗЕС, както следва:</p> <p><i>„Чл. 73, ал. 3, т. 15. (нова - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) задължения за предоставяне на вярна и точна информация за броя на потребителите и абонатите на предприятията, предоставящи електронни съобщителни мрежи и/или услуги.“</i></p> <p><i>Чл. 33. (1) Комисията създава и поддържа публични регистри на предприятията, които съдържат: Чл. 33, ал. 2, т. 6 (нова - ДВ, бр. 29 от 2015 г.) брой на абонатите на предприятието, диференцирани съгласно предлаганите от предприятието услуги, въз основа на данните от ежегодния отчет за дейността, предоставян от предприятието във връзка с чл. 38, ал. 1.“</i></p> <p>В допълнение за дружествата съществуват задължения за предоставяне на информация в</p>	<p>ежегодно до Комисията вярна и точна информация за предоставяните от тях услуги през предходната година, в това число за броя на абонатите и потребителите си. Законът не дава основание за прилагане на различни режими за различните доставчици, а дори напротив – налага равнопоставеното им третиране.</p> <p>КРС за всеки отделен случай и в рамките на законната си компетентност може да извърши проверка и, на база на доказателства, да прецени дали предприятията спазват изисквания на закона, в това число за гарантирането на прозрачност.</p>
--	--	---

		<p>регламентирани по срок и съдържание въпросници, които предвиждат изключително подробна информация, включително броя на абонатите по вида услуга, като в част от въпросниците информацията се предоставя и по териториален принцип. Образците на въпросниците и инструкциите по тяхното попълване се публикуват на http://www.crc.bg/section.php?id=2419&lang=bg. В тази връзка и в изпълнение на тези задължения дружествата към настоящия момент поддържат бази данни с потребителите и абонатите на услугите си, които да отговарят на съдържанието и нуждите на въпросниците на КРС.</p> <p>С оглед на изложеното, считаме за ненужно повторението в новия чл. 5б от Проекта на задълженията за предоставяне точна и ясна информация за броя на потребители, предвидени в законовите разпоредби, съгласно които и към момента Комисията може да изисква от всички предприятия по всяко време информация за броя абонати и потребители по вид услуга.</p> <p>1.3. Не съществува предвидено в закона задължение за всички предприятия да поддържат база данни, а само за предприятията, посочени в чл. 231, ал. 1 от ЗЕС, тоест само за тези предприятия, които доставят телевизионни програми. Следователно самият закон е предвидил регистър единствено по отношение на абонатите на телевизионна услуга и то „при спазване на изискванията за защита на личните данни“. В тази връзка считаме, че текстът на предложени член 5б е несъвместим с разпоредбите на ЗЕС и тяхната цел и разширява законовите изисквания.</p>		
10.	БТК	<p><u>По § 1 от Проекта за създаване на нов чл. 5б:</u> Подкрепяме волята на КРС за борба със сивата</p>	<p>Приема се по</p>	<p>Като взе предвид аргументите на БТК относно невъзможността за събирането на данни за</p>

	<p>икономика в сектора на електронните съобщения. БТК е наясно, че предложението на КРС ще срещне значителен отпор, но считаме, че това е стъпка в правилната посока доколкото пазарът е силно фрагментиран. Последното е от изключително значение, доколкото става въпрос за предприятия, предоставящи услуги в рамките на няколко сгради в отдалечени населени места и в тази връзка отчетността при тях е по-трудна, като и за броя на абонатите на последните. Регулаторът разчита преимуществено на годишните въпросници. В тази връзка и според официалния регистър на КРС предприятията, предоставящи пренос и/или разпространение на радио и/или телевизионни програми са 259, а предоставящите пренос на данни и/или достъп до интернет са 636. Доколкото спрямо всички предприятия е необходим еднакъв по интензитет и обхват контрол, считаме че създаването на регистър за абонатите е стъпка в правилната посока.</p> <p>В допълнение бихме искали да отбележим, че споделяме и необходимостта от създаване на регистър за данните на потребителите на предплатени услуги. Последното е от съществено значение и преди всичко в помощ на предприятията и обезпечаване изпълнението на задълженията им по чл. 251б от ЗЕС в кратките срокове по чл. 251е от ЗЕС.</p> <p>На мнение сме обаче, че е необходимо да бъде прецизиран текстът на предложената разпоредба, защото в настоящата си редакция същата е неприложима като се отчетат ЗЕС и застъпваната от КРС позиция до настоящия момент. Съгласно § 1, т. 49 от Допълнителните разпоредби на ЗЕС „потребител“ е „юридическо или физическо лице, което ползва или заявява ползване на обществена</p>	<p>съществ о по отношен ие на чл. 5б, ал. 1</p> <p>Засега се оттеглят чл. 5б, ал. 2-4 от Проекта</p>	<p>фактическите ползватели на услуги, КРС измени съответния текст на чл. 5б (ал. 1 от Проекта), като в тази връзка следва да се отбележи, че в понятието „абонат“ се включват и ползвателите на предплатени услуги.</p> <p>Предложението на БТК за редуциране на данните в регистъра ще бъдат обсъдени допълнително, като на този етап Комисията приема, че данните за срока на договора наистина не допринасят за целите на базата данни.</p>
--	--	--	--

		<p><i>електронна съобщителна услуга</i>“. В допълнение позицията⁴ на КРС, изразена в Приложение 1 към свое Решение № 927/19.12.2013 г.⁵ предполага, че потребителите на предплатени услуги се явяват абонати по облигационно правоотношение.</p> <p>Като се вземе предвид посоченото тълкуване на КРС, събирането на данни за потребителите на услуги и по-конкретно данните на фактическите ползватели на услуги (напр. служители на юридическо лице - абонат или членове на семейството на физическо лице - абонат) е невъзможно за предприятията. Доколкото предполагаме, че в чл. 5б от Проекта КРС е имала предвид именно потребителите на предплатени услуги, предлагаме да отпадне общия термин „потребител“ от алинеи 1 и 2 поради фактическа неприложимост или съответно да се направи допълнително уточнение като след „потребител“ бъде добавено „на предплатени услуги“.</p> <p>В допълнение предлагаме на КРС да обмисли и редуциране на данните, които не носят никаква добавена стойност в предложението за регистър. Пример в тази насока са данните за „срок на договора“ и „номер на сключения договор“. Последните не носят добавена стойност за целите на регистър, доколкото договорът може да се идентифицира по други белези, а началната и крайна дата дават информация за срока на правоотношението. В допълнение тези белези са неприложими при въвеждане на данни за предоставяни предплатени услуги.</p>		
11.	Теленор	<p><u>По § 1 от Проекта за създаване на нов чл. 5б:</u> Относно измененията на чл. 5б в ОИ във връзка с въведения чл. 73, ал. 3, т. 15 от ЗЕС, Теленор разполага с информацията, която законът изисква да</p>	<p>Засега се оттеглят чл. 5б, ал. 2-4 от</p>	<p>Отношение към становището на Теленор имат мотивите на КРС, изложени по отношение на становищата на БАККО, СЕК и А1. В допълнение, следва да се отбележи, че</p>

⁴ „КРС счита, че т. нар. „потребители“ на предплатени услуги попадат под легалната дефиниция за абонат, въведена с § 1, т. 1 от ДР на ЗЕС

⁵ http://crc.ba/files/ba/Tablica_stanovishta_ot_obshtestveno.pdf

		<p>се предоставя на Комисията за цели от данъчно и финансово естество. В мотивите за приемане на изменението е изтъкнато, че целта на това задължение е да бъде ограничен сивия сектор в икономиката, което е и една от основните цели и на Теленор като играч в сектора, бидейки изцяло извън този „сив сектор“. Ето защо считаме, че предложеното задължение за архивиране на годишна база на данните на потребителите, посочени в ал. 3 на предлаганата разпоредба е обременително задължение за големите оператори с над 4 милиона абонати (задължението ще доведе до създаване и поддържане на 5 еднотипни бази данни), а от друга страна би създавало изключителни затруднения и конфликт с други закони, като например - при изпълнение на искане от потребител за заличаване на данните му (по GDPR).</p> <p>Нашето предложение е в ал. 4 да бъде стеснен кръга на субектите до онези оператори, заради които е приета разпоредбата, без да се нарушава принципа на равнопоставеност.</p>	<p>Проекта</p>	<p>предложеното от Теленор стесняване на кръга субекти, задължени да архивират и съхраняват базите данни, не би било в съответствие с изискванията на ЗЕС, в това число с изискването за равнопоставено третиране, и няма как да бъде формулиран подобен законов текст, без да се наруши изискването за равнопоставеност.</p>
<p>12. БАККО</p>		<p><u>По § 2 от Проекта за изменение на чл. 42, ал. 2:</u> По предложените изменения на чл.42, ал.2, където след думите „хартиен“ се добавят думите „или, ако потребителят се съгласи - на друг траен носител“. Считаме, че формулирана по този начин предложената нова редакция на ал. 2 може да доведе до противоречие и неяснота при прилагането ѝ. На първо място, от текста не става ясно кога (преди подписване на договора или по време на подписването му) и по какъв начин (в отделен документи, като клауза в договора, с конклюдентни действия) се получава съгласието на потребителя да получи договора на друг траен носител.</p> <p>В допълнение предложението на КРС е пренесено по смисъл от чл. 48, ал. 2 от Закона за</p>	<p>Приема се по съществено</p>	<p>Като обсъди становищата, изразени в хода на общественото обсъждане, КРС взе решение за изменение на § 2 от Проекта и за включването на следните текстове:</p> <p>„Предприятията предоставят на абоната еднообразен екземпляр от сключения индивидуален договор на хартиен или друг траен носител, освен когато в закон е предвиден друг ред. Предприятията са задължени при сключването на договор в техни търговски обекти или в обекти на техни търговски представители или дистрибутори да предоставят на абоната при поискване екземпляр от сключения договор на хартиен носител.“</p> <p>КРС прие, че на този етап предприятията следва да гарантират, че при сключването на договори в техни</p>

	<p>защита на потребителите (ЗЗП), която се отнася единствено до продажба извън търговския обект. Ето защо не обхваща случаите на продажба чрез сайт, телефон или друга платформа за електронна търговия. За посочените продажби от разстояние се прилага различни механизми по ЗЗП, а именно изпращане на потвърждение за сключен договор чрез сайт (арг. от чл. 49, ал. 8 от ЗЗП) или чрез изпращане от страна на потребителя към доставчика на съгласие с клаузите на договора (арг. от чл. 54а от ЗЗП). Видно при различните видове продажба от разстояние се ползват различни механизми за сключване на договор като не във всички случаи се изисква съгласието на потребителя за конкретен траен носител и не се предоставя „екземпляр“ от договор, а потвърждение за сключен такъв.</p> <p>Следва да се има предвид и особеностите при сключване на договор чрез електронен подпис - основен мотив на КРС за изменение на Общите изисквания. Характерното при прилагане на този способ е обмяната на електронни документи и съответно електронни изявления в определен ред по смисъла на Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги (ЗЕДЕУУ) между двете страни. При отчитане на този механизъм за сключване на договори следва да се вземе предвид и напредъка на ползваните технологии от доставчиците на електронен подпис и възможността за „подписване“ чрез ползване на отдалечен достъп до „подписа“, мобилно приложение, интернет, NFC и др. Посочените технологични възможности позволяват сключването на договор чрез електронен подпис както на място в търговски обект, така и извън последния, чрез сайт или друга платформа за електронна търговия. При сключване на договор чрез този способ</p>	<p>търговски обекти или в обекти на техни търговски представители абонатите ще могат, при искане от тяхна страна, да получат екземпляр на договора на хартиен носител. Комисията отчита, че голяма част от ползвателите на тези услуги биха предпочели да получат екземпляр от договора на хартиен носител и следва да се гарантира такава възможност.</p>
--	---	--

		<p>отново е неприложимо както предоставянето на екземпляр на договора, така и изричното съгласие на потребителя за вида на трайния носител. При подписване на договор чрез електронни подписи на практика сме изправени пред размяна на две насрещни изявления в електронна форма по смисъла на чл. 2 от ЗЕДЕУУ. В този случай договорът се счита за сключен по общите правила за Закона за задълженията и договорите - когато изявлението за съгласие с договорните условия е получено от предложителя. В допълнение, при прилагане на изискванията на чл. 49 от ЗЗП и чл. 8 от ЗЕДЕУУ при подписване с електронен подпис предприятието следва да изпрати потвърждение за сключен договор/полученото от потребителя изявление, а не „екземпляр“ от договор.</p> <p>В тази връзка, предлагаме предложението да се преработи като указва общо задълженията за предоставяне на екземпляр на договор или потвърждение за сключване на договор в зависимост от изискванията на съответния закон, както следва:</p> <p><i>„Предприятията предоставят на абоната еднообразен екземпляр от сключения индивидуален договор на хартиен носител, на друг траен носител или съответно потвърждение за сключения договор в предвидените от закона случаи.“</i></p>		
13.	A1	<p><u>По § 2 от Проекта за изменение на чл. 42, ал. 2:</u></p> <p>Изразяваме своето одобрение и съгласие с отпадането на изискването за сключване на договори само на хартиен носител, с оглед развитието на новите технологии и предоставянето на по-големи и съвременни възможности на абонатите за сключване на договори за електронно съобщителни услуги.</p> <p>В случая, видно от Мотивите на КРС, под „траен носител“ следва да се има предвид дефиницията за траен носител съгласно Закона за</p>	<p>Приема се по съществено</p>	<p>Както е посочено в Решение на КРС № 238/21.06.2018 г., понятието „траен носител“ е уредено в Закона за защита на потребителите. В Указ № 883 от 24.04.1974 г. за прилагане на Закона за нормативните актове изрично е предвидено в кои случаи в нормативен акт се създават допълнителни разпоредби и настоящият случай не попада в съответните хипотези. Също така, с ОИ не се въвеждат изисквания на Закона за защита на потребителите. Съществуват достатъчно яснота и указания за предприятията за това</p>

	защита на потребителите. В случая, тъй като тази дефиниция е в друг закон предлагаме към Допълнителните разпоредби на ОИ да се включи препратка, че „траен носител“ е по смисъла на §13, т. 32 от ДР към ЗЗП. Настоящото предложение е с цел яснота на предложената промяна в чл. 42, ал. 2 от ОИ.		какво означава съответното понятие, като, за избягване на всякакво съмнение, Комисията и в настоящата таблица изрично потвърждава, че под „траен носител“ се има предвид такъв по смисъла на общия закон за защита на потребителите.
14. БТК	<p><u>По § 2 от Проекта за изменение на чл. 42, ал. 2:</u> На първо място, считаме че предвиждането на алтернативни начини за предоставяне на договорите на клиентите е стъпка в правилната посока в контекста на все по-широко разпространената дигитализация на услугите и е напълно в съответствие с целите на Цифровия единен пазар на общностно ниво. Подкрепяме и мотивите на Регулатора, че прилагането на иновативни подходи и използването на нови дигитални средства и инструменти е в интерес на обществеността.</p> <p>Бихме искали да обърнем внимание, че буквалното пренасяне на текста от Закона за защита на потребителите (ЗЗП) не е работещ вариант при сключване на договор за ползване на електронни съобщителни услуги. Последното е и единствения възможен извод доколкото разпоредбата на чл. 48 от ЗЗП се отнася до частния случай на сключване на договори за продажба извън търговския обект, което е различно както от сключване на договор в търговския обект, така и от сключване на договор от разстояние. Така описаното от КРС предложение за изменение предполага един начин за действие от страна на предприятията, валиден за всички видове продажба - в търговския обект, извън търговския обект и продажба от разстояние. Считаме, че обобщението на трите вида продажба като отделни процеси на сключване на договори не кореспондира с изискванията на ЗЗП към отделните видове продажба. Доколкото</p>	<p>Приема се по съществ 0</p>	<p>Мотиви по отношение на становището на БТК са изложени към становището на БАККО по съответния законов текст – т. 12 от таблицата.</p>

	<p>предоставянето на договор на хартиен или друг траен носител може да бъде обичайна практика при договори, сключени в търговски обект, то това е неприложимо при договор за продажба от разстояние, който се реализира чрез телефон, страница в интернет, мобилно приложение или разновидност на последните.</p> <p>В тази връзка е и следващата разпоредба на чл. 49 от ЗЗП, в която са описани изискванията към договора за продажба от разстояние. Конкретната разпоредба на чл. 49, ал. 1 от ЗЗП всъщност указва, че търговецът предоставя информацията „на разположение на потребителите“, т.е. последната може да не се предоставя на траен носител. Този извод се потвърждава и от последното изречение на чл. 49, ал. 1 от ЗЗП, с което законодателят указва необходимостта от четливост и яснота в случай на предоставяне на информацията на траен носител. Видно от посочената разпоредба както и от чл. 49, ал. 2 от ЗЗП сключването на договор за продажба от разстояние по електронен път има своите специфики, които следва да се отчетат от КРС. В тази връзка съгласно чл. 49, ал. 8 от ЗЗП при сключване на договор от разстояние чрез сайт търговецът е длъжен да предостави на потребителя потвърждение за сключения договор на траен носител, а не самият договор. В този случай за потребителя не съществува законно признато право на избор/съгласие (по чл. 48, ал. 2 от ЗЗП) относно начина на предоставяне на екземпляр от договор на хартиен или друг траен носител, нещо повече на него се предоставя единствено „потвърждение" за сключен договор, а не „екземпляр“ от договор.</p> <p>В допълнение следва да се отчете и разпоредбата на чл. 54а от ЗЗП, съгласно която при</p>		
--	---	--	--

	<p>сключване на договор чрез телефон договорът влиза в сила в деня, в който търговецът получи от потребителя съгласие в писмена форма. Видно от разпоредбата, тук не само не може да се приложи размяната на екземпляри от договора, но и водещото изискване за наличие на сключен договор - предоставянето на съгласие е изцяло тежест на потребителя, т.е. той е водещата страна за формиране на правоотношението.</p> <p>Обобщено, при сключване на договор извън търговския обект чрез търговски представител (акаунт мениджър) предложената от КРС редакция е приложима, но при продажбите чрез телефон, чрез сайт, електронен подпис или чрез електронна поща ЗЗП въвежда специфики, които следва да се отчетат, а именно: (1) липсата на право на съгласие относно вида на трайния носител и (2) предоставяне на потвърждение за сключен договор и невъзможност за предоставяне на екземпляр от договор.</p> <p>Доколкото изменението на ОИ е мотивирано от КРС с възможността за облекчаване на подписването на електронен документ с електронни подписи, считаме че трябва да се обърне и специално внимание на този начин на сключване на договор. При подписване на договор чрез електронни подписи следва да се има предвид, че на практика сме изправени пред размяна на две насрещни изявления в електронна форма по смисъла на чл. 2 от Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги (ЗЕДЕУУ) с автор/титulary и съответно адресат. От практическа гледна точка договорът, подписан чрез електронен подпис се счита за сключен от моментът, в който изявлението за съгласие с договорните условия е получено от предложителят. При сключване на договори с</p>		
--	---	--	--

	<p>електронен подпис приложение намират съответно чл. 13 и чл. 14 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД). В тази връзка при сключване на договор за електронни съобщителни услуги чрез електронни подписи предприятието отново не изпраща екземпляр от договора на хартиен или друг траен носител. Последното може да изпрати на абоната единствено потвърждение за сключения договор на основание чл. 49, ал. 8 от ЗЗП и съответно чл. 8, ал. 1 от ЗЕДЕУУ.</p> <p>В тази връзка предлагаме изменение на предложението на КРС в по-обща или съответно по-детайлна посока, по преценка на Регулатора, като се вземат предвид посочените специфики на ЗЗП, ЗЗД и съответно ЗЕДЕУУ. Като възможни редакции можем да посочим следните примери на изменение в по-обща и съответно по-детайлна редакция:</p> <p><i>„Предприятията предоставят на абоната еднообразен екземпляр от сключения индивидуален договор на хартиен носител, на друг траен носител или съответно потвърждение за сключения договор в предвидените от закона случаи.“</i></p> <p>или:</p> <p><i>„Предприятията предоставят на абоната еднообразен екземпляр от сключения индивидуален договор на хартиен носител или, ако потребителят се съгласи - на друг траен носител в предвидените от закона случаи. При сключване на договори чрез електронен подпис или чрез сайт на предприятието, последното предоставя на абоната потвърждение за сключения договор.“</i></p>		
15.	Теленор	Приема се	

		на обществени електронни съобщения (ОИ), приветстваме всички приети предложения, в частност по чл. 42, ал. 2 за предоставяне на договорите на друг траен носител...		
16.	БАККО	<u>По § 3 от Проекта за изменение на чл. 43:</u> По повод на предложението за изменение на чл.43 , намираме ги за приемливи.	Приема се	
17.	A1	<u>По § 3 от Проекта за изменение на чл. 43:</u> По § 3 от Проекта, с който се изменя чл. 43 на ОИ и отпадат алинеи 9,10, 11 и 13 , тоест отпадат допълнителните подписи в края на договора, считаме че промяната е в положителна посока с оглед облекчаване и улесняване на абонатите при сключване на договори, както и с опростяване на самите договори. Намираме, че посочената промяна е в съответствие и с Общия регламент относно защитата на личните данни. Отделно от това бихме искали да посочим, че в § 3 от Проекта се изменя чл. 43, ал. 12 от ОИ, което изменение не е достатъчно ясно и прецизно: <i>„(12) Условиата по ал. 1, регламентиращи писменото желание на абоната договорът да влезе в сила незабавно, следва да бъдат включени в индивидуалния договор. Задължението по предходното изречение не се прилага, когато при сключването на договора се предоставят крайни устройства. Предприятието трябва да е в състояние да докаже, че абонатът изрично е заявил писмено желание договорът да влезе в сила незабавно“.</i> В случая, видно от Мотивите на КРС към Проекта, идеята на измененията в чл. 43 от ОИ е да отпаднат допълнителните отделни подписи на абоната в края на договора. В този смисъл необходимостта от изрична воля на абоната за влизане в сила на договора	Приема се	Съгласно чл. 228, ал. 3 от ЗЕС, индивидуалният договор при общи условия влиза в сила в 7-дневен срок след сключването му, освен ако абонатът изрично не е заявил писмено желание договорът да влезе в сила незабавно. Във връзка с тази разпоредба, от страна на КРС с изменения на ОИ беше въведено задължение за отделно подписване на съответното писмено желание, но съответното задължението – за влизане в сила на договора с отлагателен срок, освен ако потребителят изрично не заяви, че не желае да се ползва от този срок, произтича от ЗЕС. Като съобрази предложения на предприятията, в Проекта КРС предвиди отпадането на изискването за отделно подписване на това желание, но и предвиди, че предприятието следва да е в състояние да докаже, че абонатът изрично е заявил писмено желание договорът да влезе в сила незабавно. Последното е в съответствие с чл. 228, ал. 3 от ЗЕС. Доказването е в тежест на предприятието, като същото зависи и от начина на сключването на договора. Предложеният от А1 подход – чрез маркиране на „чек бокс“ в договора, е удачен подход, но следва да се отбележи, че автоматичното въвеждане или отбелязване против волята на абоната на съответната отметка в съдържанието на договора не представлява изрично писмено желание на потребителя за незабавното влизане в сила на договора. На

	<p>незабавно от датата на подписването му чрез отделен подпис в края на договора също отпада. В тази връзка считаме, че е необходимо да се изясни по какъв друг начин абонатът следва <i>„изрично да заяви писмено желание да влезе в сила договора незабавно“</i>, след като няма да е с отделен подпис. Нашето предложение е изричното писмено съгласие на абоната да се извършва чрез маркиране на чек бокс в съдържанието на договора.</p> <p>С оглед на изложеното предлагаме с цел изясняване текста на чл. 43, ал. 12, трето изречение от Проекта, същият придобие следната редакция:</p> <p><i>„Предприятието трябва да е в състояние да докаже, че абонатът изрично е заявил писмено желание договорът да влезе в сила незабавно, в това число чрез маркиране на тази опция в договора.“</i></p>		<p>потребителя следва да се осигури възможност да направи личен информиран избор. При всички положения тежестта на доказване е за предприятието.</p> <p>Като обсъди предложението на А1, комисията прие, че няма пречки за допълване на съответното правило в ОИ, като, в тази връзка, същото придобива следния вид:</p> <p><i>„Предприятието трябва да е в състояние да докаже, че абонатът изрично е заявил писмено желание договорът да влезе в сила незабавно, в това число чрез отбелязване на опция за това в съдържанието на договора.“</i></p>
18. БТК	<p><u>По § 3 от Проекта за изменение на чл. 43:</u></p> <p>БТК приветства идеята за облекчаване на формата на договора и неговите задължителни реквизити. Считаме, че това е първа правилна стъпка за стимулиране на търговския оборот в сектор, в който доверието между предприятия и потребители е стигнало необходимото ниво при договаряне на ползването на услуги. Ето защо според нас предложеното опростяване на договорите за електронни съобщителни услуги е в интерес както на крайните потребители, така и на предприятията, предоставящи електронни съобщителни услуги.</p> <p>Отделно, извеждането от договорните условия на съгласията за получаване на маркетингови съобщения считаме за правилно и законосъобразно. Последното, при спазване на изискванията на ЗЕС, има потенциал да развие пазара на реклама чрез телекомуникационни способности. В допълнение, включването на съгласие чрез клауза в договора и</p>	Приема се	

		<p>отделни подписи до настоящия момент напълно се обезсмисляше, доколкото даденото в договора съгласие лесно се оттегля чрез SMS и съответно липсата на съгласие в договора може да се даде в следствие също чрез SMS. Допълнително, даването на съгласие или съответно неговото оттегляне може да става чрез обаждане на центъра за обслужване на клиенти по всяко време на действие на договора.</p> <p>В заключение считаме, че предприятията следва да имат възможност да са по-гъвкави в отношенията си с потребителите при ползване на техните данни за маркетингови и други цели. В тази връзка всички изрични съгласия следва да могат да се дават и оттеглят по време на действие на договора без да е необходимо изменение на последния в същата форма.</p>		
19.	Теленор	<p><u>По § 3 от Проекта за изменение на чл. 43:</u> Относно отмяната на изискванията в чл. 43, ал. 9, 10, 11 и 13 за предоставяне на изричните съгласия, искаме да уточним, че тези съгласия ще бъдат включени в основния текст на договора, без да е необходимо да са изрично подписани.</p> <p>Относно измененията на разпоредбата за писменото желание на абоната договорът да влезе в сила незабавно, от Теленор предлагаме това да става с отбелязване (тикче) така, както е и към настоящия момент, но без да е задължителен отделен подпис към това съгласие. Това ще улесни и администрирането на електронните документи в отношенията на Теленор с потребителите.</p>	Приема се	По отношение на становището на Теленор относно § 3 от Проекта за изменение на чл. 43, отношение има гореизложеното в становището на А1 по съответния текст (т. 17).
20.	БАККО	<p><u>По § 4 от Проекта за създаването на чл. 43а:</u> По повод на предложението за нов чл.43а, считаме че оформянето на желанието и изискването на потребителя да не получава детайлизирана сметка не следва да се оформя като „отделен документ“. На</p>	Приема се по съществено	Като съобрази постъпилите в хода на общественото обсъждане становища относно предложението текст на чл. 43а от Проекта, КРС реши, че съответното правило следва да придобие следния вид:

		<p>първо място, липсва законово изискване за това - в чл. 260, ал. 1 се посочва, че отказът от получаване на детайлизирана сметка е по заявка на потребителя без да се уточнява формата за това. Наличието на нови технологии и средства за комуникация между потребителите и предприятията - чрез телефонните централи на предприятията, чрез интернет страниците им, чрез личните профили на потребителите на интернет страниците на съответното предприятие, дава възможност за лесно, бързо и ефективно подаване на заявки от страна на потребителите за отказ от получаване на детайлизирани сметки, респ. за изискване за получаване на същите. Подобен режим законодателят е предвидил в чл. 261, ал. 1 по отношение съгласието за получаване на търговски съобщения от потребителите, което може да се оттегля по всякакъв начин и време. Друг пример е и изричното съгласие по чл. 249, ал. 1 от ЗЕС. Доколкото в разпоредбите на чл. 260, ал. 1, чл. 261, ал. 1 и чл. 249, ал. 1 от ЗЕС става въпрос за изрични волеизявления от страна на потребителите и доколкото КРС предлага премахване на задълженията на предприятията по чл. 43, ал. 9, ал. 10 и ал. 11 от Общите изисквания от договора сме на мнение, че изпълнението на тези изисквания може да продължи при еднакъв режим. Предложението ни е в новия чл.43а, да се предвиди, че заявката по чл. 260, ал. 1 от ЗЕС може да се прави от потребителя чрез електронна поща, по телефона, чрез интернет страницата на предприятието, чрез личния профил на потребителя на страницата на предприятието или по друг подходящ начин и установена между страните форма за комуникацията между тях.</p>		<p>„Чл. 43а. Изричната заявка по чл. 260, ал. 1 от ЗЕС се оформя като отделен писмен документ или се отправя към предприятието чрез обявени от него канали за комуникация. Предприятието трябва да е в състояние да докаже, че абонатът е упражнил надлежно правото си по чл. 260, ал. 1 от ЗЕС.“.</p> <p>Съгласно чл. 260, ал. 1 от ЗЕС, абонатите имат право да не получават детайлизирани сметки след изрична заявка. В ЗЕС не е предвидена форма на отказа. Осигуряването на различни технологично възможни начини и средства за упражняване на отказа е в полза на потребителите.</p> <p>Упражняването на съответното право на отказ води до преустановяване на изпращането на детайлизирани сметки до конкретния потребител, което предприятието по принцип е задължено да прави на основание чл. 260, ал. 2 от ЗЕС. Предприятието следва да може да докаже, че абонатът е заявил отказ от получаването на детайлизирани сметки при евентуална жалба от страна на абоната от неполучаването на такива.</p>
21.	БТК	<p><u>По § 3 от Проекта за създаването на чл. 43а:</u> Предложението на КРС на пръв и буквален</p>	<p>Приема се</p>	<p>Мотиви по отношение на становището на БТК и предприетите действия от страна на КРС по</p>

	<p>прочит предполага създаването на цялостен нов документ, който следва да се подписва от страна на потребителя, да се подава при предприятието и да има силата на договор между страните. Като изключим факта, че при предприятията предложение в този смисъл води до задължителни софтуерни промени, които да обезпечат системното управление на новия процес, последното е утежняващо и за самите потребители, които искат да се възползват от правото си да не получават детайлизирана сметка. На пазара на гласови услуги съществува голямо разнообразие от планове и допълнителни пакети с определен обем или съответно с неограничено ползване. Абонатите на такива планове не се нуждаят от детайлизирани сметки и при тях БТК наблюдава трайна тенденция на увеличаване на броя на исканията по чл. 260, ал. 1 от ЗЕС. Посочените абонати предпочитат да получават само данъчна фактура/касова бележка за ползваните услуги с оглед извършване на плащане и приемат осигурената възможност по чл. 260, ал. 5 от ЗЕС като SPAM.</p> <p>С оглед посоченото и наблюдаваната тенденция за предоставяне на телефонни услуги при една и съща месечна цена (flat rate), БТК счита за неуместно създаването и ползването на допълнителен писмен документ извън договора, който има отношение към неговото изпълнение. Ето защо сме на мнение, че КРС също следва да отчете посочената фактическа обстановка и трайна тенденция, ведно с мотивите на БТК в Общите бележки на настоящото становище за необходимост от обхващане в цялост отношенията между предприятия и крайни потребители при споделяне на целите на стратегията на ЕС за Цифров единен пазар. В тази връзка считаме, че действията на КРС по изменение на ОИ е необходимо да са</p>	<p>изразеното от страна на предприятието предложение са изложени в позицията на Комисията по отношение на становището на БАККО в т. 20.</p>
--	---	---

	<p>консистентни, последователни и цялостни. Последните следва да се съобразяват в пълна степен с всяка възможност за дигитализиране на отношенията между предприятия и крайни потребители и заявяването на правото на абоната по чл. 260, ал. 1 от ЗЕС е една от тези възможности. Последното е от особена важност в случаите, в които става въпрос за облекчаване на упражняването на право на абоната и неговата комуникация с предприятието, предоставящо му електронни съобщителни услуги.</p> <p>На мнение сме, че КРС следва да възприеме същия подход като при изричните съгласия по чл. 249, ал. 1 от ЗЕС и чл. 261, ал. 1 от ЗЕС и да приеме, че упражняване на правото по чл. 260, ал. 1 от ЗЕС може да става свободно и многократно в рамките на срока на действие на договора чрез обичайните канали за комуникация. Последното е и единствено правилното и целесъобразно решение доколкото и в трите разпоредби става въпрос за упражняване на право на абоната чрез изрично изявление от негова страна.</p> <p>Не на последно място следва да се отчете и изразената от КРС Позиция относно възпрепятстването на правото за прекратяване на договори за електронни съобщителни услуги. В посочената позиция регулаторния орган е описал възможностите за подаване на предизвестие за прекратяване на договор, а именно - в търговската мрежа, по пощата или по електронен път. От тази гледна точка и доколкото в самата позиция на КРС става въпрос за подаване на „заявление“ сме на мнение, че същия подход следва да бъде допуснат и при упражняване на правото за отказ от получаване на детайлизирана сметка, което право несъмнено е с по-малък интензитет спрямо правото за прекратяване на договора и се поглъща от последното.</p>		
--	--	--	--

		<p>С оглед всичко изложено и съществуващата предпоставка за прекалено формализиране на упражняване на правото на абоната чрез оформяне на отделен писмен документ предлагаме редакция на предложението. Последната следва логиката на предложената от КРС разпоредба по § 3, т. 3 от Проекта, а именно:</p> <p><i>„Чл. 43а. Изричната заявка по чл. 260, ал. 1 от ЗЕС може да се оформи като отделен писмен документ или да бъде отправена към предприятието чрез посочени от него обичайни канали за комуникация. Предприятието трябва да е в състояние да докаже, че абонатът е упражнил надлежно правото си по чл. 260, ал. 1 от ЗЕС.“</i></p>		
22.	Теленор	<p><u>По § 3 от Проекта за създаването на чл. 43а:</u> Относно въвеждането на нов чл. 43а, Теленор ще предприеме мерки за създаване на отделен документ, в случай че абонатът направи изрична заявка за отказ от детайлизирана сметка по чл. 260, ал. 1 от ЗЕС.</p>	Приема се	
23.	БАККО	<p><u>По § 5 от Проекта за създаването на чл. 44, ал. 3:</u> Намираме предложението за нова ал. 3 на чл.44 за приемливо.</p>	Приема се	
24.	Теленор	<p><u>По § 5 от Проекта за създаването на чл. 44, ал. 3:</u> В отговор на предложения от Комисията проект на изменение на Общи изисквания при осъществяване на обществени електронни съобщения (ОИ), приветстваме всички приети предложения, в частност ..... в чл. 44, ал. 3.</p>	Приема се	
25.	БАККО	<p><u>По § 6, 7 и 8 от Проекта за изменения и допълнения на чл. 47, 48а и чл. 49, ал. 5:</u> По отношение на предложените изменения в чл. 47 и 48а. На първо място, считаме че навсякъде в</p>	Приема се предложението за	<p>Както е посочено в Решение на КРС № 238/21.06.2018 г., измененията на чл. 47, чл. 48а и чл. 49, ал. 5 целят да осигурят допълнителни възможности за комуникация между потребителите и</p>

	<p>чл.47 и 48а думите „телефонния апарат“ следва да бъдат заменени с „крайно устройство“. SIM карти могат да се поставят и ползват както на телефонни апарати, така и на таблети, лаптопи и други устройства и с предложената редакция за „крайно устройство“ се цели да се постигне технологична неутралност на разпоредбите на Общите условия.</p> <p>На второ място бихме искали да обърнем внимание, че основен мотив на КРС за допускане на ползването на други технологии за уведомяване е създаването на допълнителни възможности за комуникация между предприятия и потребители. Предложението на КРС поставя предприятията в практическа невъзможност да ползват за комуникация други технологии, доколкото е налице изискване за съхранение на съобщението на устройството на потребителя. В повечето случаи предприятията нямат абсолютен контрол върху каналите за комуникация чрез други платформи за обмяна на съобщения и не могат да гарантират или докажат в рамките на проверка, че последното се съхранява на крайното устройство на потребителя. При ползване на други технологии за комуникация в интерфейса от страна на изпращача може да се установи извършеното изпращане, но самия изпращач няма поглед върху интерфейса на получателя, неговото управление, получаването, прочитането или игнорирането. Ето защо считаме, че при разширяване на обхвата от комуникационни канали КРС е необходимо да следва същия подход, като ползвания при описване на канала за комуникация чрез електронна поща по чл. 47, ал. 1, т. 2 от Общите изисквания. Доколкото при технологията електронна поща КРС изисква само „изпращане“ на електронното писмо, сме на мнение, че и при ползване на други технологии за</p>	<p>замяна навсякъде в чл. 47 и чл. 48а на „телефонния апарат“ с „крайно устройство“</p> <p>Не се приема становището в останалата част</p>	<p>предприятията, с оглед развитието на технологиите, при осигурена защита за потребителите.</p> <p>По отношение на предложението на БАККО за замяна на думите „телефонния апарат“ с „крайно устройство“ навсякъде в чл. 47 и чл. 48а от ОИ, доколкото се касае за техническа редакция, която е в съответствие с Проекта, КРС не счита, че са налице пречки за въвеждането ѝ.</p> <p>Към настоящия момент не са налице основания КРС да отмени правилата съответните съобщения, с които се изпълняват изискванията на уведомителния режим, да са от тип, който позволява съхраняването им на крайното устройство на абоната. Също така, по същността си се касае за предложение, което не е част от публикувания за обществено обсъждане проект.</p> <p>Допускането на уведомителен режим, при който потребителите да получават съобщения, които не могат да бъдат съхранени на телефонния апарат на абоната, е възможно да доведе до изпращането на съобщения, които се визуализират на крайното устройство на абоната, след което изчезват. Последното по никакъв начин не гарантира достигането на информацията до знанието на абоната, с което могат да бъдат засегнати негови важни права, в това число правото на информиран избор.</p> <p>В изразеното становище е посочено, че в повечето случаи предприятията нямат абсолютен контрол върху каналите за комуникация чрез други платформи за обмен на съобщения и не могат да гарантират или докажат в рамките на проверка, че последното се съхранява на крайното устройство на абоната. В тази връзка следва да се отбележи, че, за да изпълняват ОИ, предприятията ще следва да използват комуникационни канали, които гарантират, че изпратената посредством тях информация е във</p>
--	--	---	---

	<p>комуникация е необходимо да се следва същия подход. В тази връзка предлагаме следната редакция на предложената разпоредба на чл. 47, ал. 1, т. 3:</p> <p><i>„кратко текстово съобщение (SMS), което да може да бъде съхранено на крайното устройство на абоната, или изпращане на съобщение чрез друг вид технология.“</i></p> <p>В допълнение бихме искали да обърнем внимание и на необходимостта от осигуряване на прилагането на принципа за технологична неутралност в пълна степен при определяне на начините за уведомяване за промени в общи условия и договори. Считаме, че всяко предприятие следва да може самостоятелно да избере „подходящия начин“ (арг. от чл. 230, ал. 2 от ЗЕС) за уведомяване на своите потребители независимо от предоставяната услуга. Необходимо е този принцип да бъде развит докрай като се отчете, че предприятията може да имат повече данни за контакт и повече възможности за комуникация от необходимите за предоставяне на услуга по чл. 248, ал. 2, т. 2, б. „а“ от ЗЕС. Примери в тази насока са предоставяне на мобилен номер за уговаряне на час за инсталиране на клиентско оборудване, предоставяне на адрес на електронна поща за получаване на месечни сметки или предоставени по други договори данни за контакт. Конкретния пример за ограничаване на каналите за комуникация е разпоредбата на чл. 47, ал. 2 от Общите изисквания. Към настоящия момент разпоредбата позволява изпращане на SMS при ползване на „мобилен телефонна услуга“, но не и при ползване на мобилен достъп до интернет (позволяващ изпращане/получаване на SMS), за която услуга предприятията следва да уведомяват клиентите си чрез писмо - кореспондентска пратка или електронна</p>	<p>формат, който позволява съхраняването ѝ на крайното устройство на абоната. Възможно е в повечето случаи наличните технически възможности да не гарантират тази възможност, но от становището може да се предположи, че все пак са налични изключения. Освен това, разширяването на възможностите за уведомяване ще стимулира предприятията да приложат иновативни подходи и да обмислят въвеждането на допълнителни канали за комуникация, при използването на които едновременно се улесняват предприятията и се гарантират правата на потребителите.</p> <p>Съответните норми на ОИ целят да гарантират, че абонатите или потребителите своевременно ще научат за предстоящи изменения на договорите или приложимите общи условия, което пък е гаранция за това, че съответните лица ще могат да упражнят правата, гарантирани им от европейското и националното законодателство, а именно – правото на информиран избор и правото на прекратяване на договора (в предвидените от закона случаи). Използването на подходящи технологии ще гарантира и че предприятията надлежно изпълняват задълженията си за уведомяване на потребителите.</p> <p>Особеностите при изпращането на електронна поща изключват приравняването на този уведомителен способ към други способности, които е възможно да не позволяват съхраняването на съответната информация на крайното устройство на абоната/потребителя. Електронната поща е електронно средство за съхраняване и пренос на електронни съобщения през интернет мрежа чрез стандартизирани протоколи и изпращането на електронна поща позволява съхраняване на информацията.</p> <p>При изготвянето на ОИ и на Проекта е съобразен в максимална степен принципът за</p>
--	--	--

	<p>поща. Обратно - независимо, че предприятията, предоставящи мобилни услуги имат данни за електронния адрес на потребителя, на основание на същата разпоредба последните задължително следва да ползват SMS за уведомяване. Описаното е типичен пример за необосновано утежняване на комуникацията, доколкото става въпрос за изменение на едни и същи общи условия и/или почти идентични индивидуални договори. Ето защо предлагаме редакция на разпоредбата, както следва:</p> <p><i>„В случаите по ал. 1, касаещи изменение на общи условия и/или индивидуален договор за ползване на електронни съобщителни услуги, предприятията уведомяват абоната по начините, изброени в ал. 1 в зависимост от наличните при предприятието данни за контакт с абоната.“</i></p> <p>По повод на предложението за нова ал. 4 на чл. 47 и нова ал. 3 на чл. 48а от БАККО сме на мнение, че липсата на яснота по какъв начин отделното предприятие ще следва да изпълни вмененото му с предложенията задължение ще доведат до създаването на много повече въпроси и проблеми при прилагането им, отколкото до облекчаване на процесите. Това важи в още по-голяма степен при посоченото по-горе ползване на технологии, които не са изцяло под прекия контрол на предприятието и последното оперира само чрез предоставения му интерфейс за комуникация. На мнение сме, че при ползване на друга технология за комуникация задължението на предприятията следва да се ограничи до изпращане на съобщение, доколкото това в пълна степен кореспондира с действащият към момента подход за „изпращане“ на електронно писмо и в тази връзка гарантират правата на потребителите по същия начин като чл. 47, ал. 1, т. 2 от Общите изисквания. Ето защо</p>	<p>технологична неутралност. С ОИ по отношение на уведомителния режим се забранява комуникация между предприятието и неговия абонат под форма, която не позволява последващ достъп до съответните съобщения, което може да доведе до негативни последици за абоната.</p> <p>Предмет на настоящото обществено обсъждане не са изцяло текстовете на съответните норми. За приемането на тези правила са изложени мотиви в съответните решения към тях и в таблиците по общественото обсъждане. При последващи изменения на ОИ КРС ще направи преценка за необходимостта от други изменения.</p> <p>На следващо място, следва да се отбележи, че законовите задължения, касаещи уведомителния режим, предвиждат, че предприятията са задължени да уведомяват абонатите си – т.е. това задължение не се изчерпва с изпращането на дадена информация, а включва и създаването на допълнителни гаранции, доколкото същите са в кръга от възможности на предприятията, за достигане на съответната информация до знанието на абоната.</p> <p>Задължението за създаване на гаранции, че информацията е изпратена по начин, който позволява получаването и осигурява възможност за съхраняването на информацията, не е въведено с Проекта – предмет на общественото обсъждане. Към настоящия момент не са налице основания за преразглеждането на това задължение.</p> <p>ОИ и Проектът не съдържат задължения за предприятията да гарантират, че абонатът съхранява съответната изпратена информация.</p> <p>Задълженията за уведомяване са за предприятията. В тази връзка, предприятията следва да могат да гарантират и докажат, че са изпълнили</p>
--	--	---

		<p>гаранцията за съхраняване на крайното устройство на потребителя като допълнително вменяване на задължение за предприятията намираме за прекомерна и поради това предложенията за нови ал. 4 на чл. 47 и ал. 3 на чл. 48а не могат да бъдат подкрепени и не следва да се приемат.</p> <p>По отношение на предложението за нова редакция</p> <p>на ал. 5 на чл. 49, както споменахме и по-горе при коментара си на предложените нови ал. 4 на чл. 47 и ал. 3 на чл. 48а, считаме, че предложението за ново изречение трето на ал. 5 ще доведе до създаването на същите проблеми при прилагането му както и разпоредбите на предложените нови ал. 4 на чл. 47 и ал. 3 на чл. 48а и поради това не може да бъде подкрепено.</p>		<p>задължението за уведомяване – т.е. че са предприели всички нужни мерки за информиране на потребителя. Преценката за начина, по който предприятията ще изпълнят тези задължения, е оставена на тях и същата зависи от избраните подход и средства за уведомяване. Облекчаването на административни режими не може да води до засягане на правата на потребителите. Дерегулацията и насърчаването на саморегулацията на дадени обществени отношения следва да се извършва при отчитане на интересите на всички засегнати субекти и на възможните рискове. Бизнес планирането следва да отчита регулаторните изисквания и при него следва да се извършва обстоен анализ на всички рискове и предимства. В конкретния случай, отчитайки, че предприятията могат да използват разнообразни начини за изпълнение на вменените им със закона задължения за уведомяване и че не всички възможности биха могли да гарантират защитата на потребителите, както и с оглед обстоятелството, че на Комисията не са известни бизнес намеренията на предприятията относно изпълнението на съответните изисквания, КРС, разширявайки възможностите за предприятията, е предвидила, че използваните способности за уведомяване следва по надежден начин да гарантират и интересите на потребителите, което е в пълно съответствие с целите и принципите на ЗЕС.</p>
26.	A1	<p><u>По § 6, 7 и 8 от Проекта за изменения и допълнения на чл. 47, 48а и чл. 49, ал. 5:</u></p> <p>По §6 от Проекта, с който се създава нова чл. 47, ал.4 от ОИ, §7 от Проекта, с който се създава нова чл. 48а, чл.3 и §8 от Проекта, с който се създава ново трето изречение в чл. 49, ал. 5, както следва:</p> <p><i>„При изпращането на съобщение чрез друг вид технология предприятия следва да могат да</i></p>	Не се приема предложението за изменение на съответните текстове	<p>Мотиви във връзка с предложението за изменение на съответните текстове са изложени в становището на Комисията по отношение на становището на БАККО по тези текстове на Проекта. В допълнение следва да се отбележи, че, ако безусловно се приемат съответните тези на операторите, това на практика би обезсмислило регулацията на съответните изисквания за уведомяване и всеки оператор би могъл да се освободи от задълженията си, без да понесе</p>

	<p><i>гарантират, че потребителят е надлежно уведомен“.</i></p> <p>Горепосочените промени се отнасят до възможността на предприятията при изменение на общите условия и на индивидуалните договори по своя инициатива, както и когато услугите за пренос на данни достигнат 80 % от договорената парична граница или граница по отношение на обема, да имат възможност да изпращат до абонатите уведомителни съобщения чрез друг вид технология. С тази промяна считаме, че в положителна посока се увеличават технологичните възможности на предприятията за уведомяване на абонатите, което се предоставят нови начини за комуникация с тях.</p> <p>В случая, считаме че текстът следва да се измени, тъй като предприятията могат да гарантират изпращането на предвидените съобщения чрез друг вид технология, но не и да гарантират, че абонатите ще ги получат. Получаването зависи от редица фактори, които в голяма част от случаите може да се дължат на причини, за които предприятията не носят отговорност. В тази връзка има различни причини, поради които да не бъде получено дадено електронно съобщение: технически проблеми; проблеми в мрежите на чуждите оператори, пренасящи съответната информация по сигнализационния трафик при разговори в чужбина или в роуминг; липсата на мрежа (обхват) за известен период от време и т.н., при което е възможно изпратено съобщение да не пристигне при получателя му. Считаме, че задължение за получаване на всяко изпратено съобщение до апарата на крайния потребител не е вменено на</p>	<p>отговорност, от което биха засегнати правата на потребителите. Операторите следва да гарантират, че абонатите са уведомени и простото изпращане на информация не е изпълнение на тези задължения – операторът следва да гарантира осведомеността на абоната. Следва да се отбележи, че този подход е приложен и от европейския законодател, например в Регламента за роуминга⁶, където се съдържат задължения за информиране на роуминг клиентите.</p>
--	---	--

⁶ Регламент (ЕС) № 531/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2012 година относно роуминга в обществени мобилни съобщителни мрежи в рамките на Съюза

	<p>дружеството нито в приложимите закони и подзаконовни нормативни актове, нито в съответно приложимите стандарти за предоставяне на GSM/UMTS/LTE услуги.</p> <p>С оглед на гореизложеното предлагаме, текстът да бъде изменен, както следва:</p> <p><i>„Предприятията гарантират, че при уведомяване на абонатите чрез друг вид технология са изпратили надлежно съобщение до тях“.</i></p>		
27. БТК	<p><u>По § 6, 7 и 8 от Проекта за изменения и допълнения на чл. 47, 48а и чл. 49, ал. 5:</u></p> <p>Споделяме виждането на КРС, че е нужно да се разшири кръгът от възможности за комуникация между потребителите и предприятията и подкрепяме по принцип заетата позиция. В тази връзка бихме искали да обсъдим два основни проблема както в действащите към момента разпоредби на ОИ, така и в новите предложения на КРС, които според нас следва да намерят решение в рамките на настоящото обществено обсъждане. Последните са свързани с уведомяването (1) при предоставяне на пакетни услуги или ползване на няколко независими услуги, но от един абонат и (2) спецификите при ползването на „друг вид технология“, която не е под прекия контрол на предприятието (каквто е случая с уведомяване чрез електронно писмо по чл. 47, ал. 1, т. 2 от ОИ).</p> <p>В последните години се запазва тенденцията за нарастване на броя на абонатите ползващи пакетни услуги. Същото е видно и от Годишния доклад на КРС, според който броят на абонатите на пакетни услуги към края на 2017 г. нараства спрямо предходната година с 9% до 5,36 млн⁷. В допълнение</p>	<p>Не се приемат предложенията за изменение на съответните текстове</p>	<p>Отношение към изложеното от БТК имат становищата на Комисията, изложени към позициите по съответните текстове на БАККО и на А1.</p> <p>На следващо място, следва да се посочи, че в чл. 47 от ОИ са предвидени алтернативни начини за уведомяване на абоната при изменения на индивидуалните договори и общите условия. „Рестрикции“ по отношение на използвания начин са предвидени единствено по отношение на мобилната телефонна услуга, за която е уредено задължително информиране чрез кратко текстово съобщение (SMS) или съобщение чрез друг вид технология, което да може да бъде съхранено на крайното устройство на абоната. По отношение на други изменения на договора или общите условия не са предвидени ограничения. Не може да се сподели твърдението на БТК, че този способ – изпращане на съобщение, не може да се използва при изменения на договорите или условията за други услуги.</p> <p>На следващо място, удачно е да се отбележи, че използването на приложения като Viber, WhatsApp и други подобни са приемливи начини на комуникация, които са масово използвани. Независимо от това, следва да се отчете, че е възможно не всички</p>

^{7 7} (Комисия за регулиране на съобщенията, 2017 г.)

	<p>не са редки случаите, в които един и същ абонат ползва няколко независими услуги от едно предприятие на база на допълнителни ползи от провеждана лоялна програма.</p> <p>Тази фактическа обстановка на ползване на услуги, считаме че трябва намери отражение и при възможностите за комуникация между предприятията и абонатите като в случай, че предприятията имат данни за мобилен номер, адрес на електронна поща, пощенски адрес, трябва да могат да преценят какъв да бъде „подходящият начин“ за уведомяване. Последното е от особено значение в случаите на предоставяне на пакетни услуги и/или предоставянето на няколко отделни услуги на един абонат.</p> <p>Във връзка с посоченото и като пример за реален проблем с разнопосочно, допълнително и ненужно извършване на уведомления, можем да посочим извършеното само преди няколко месеца такова на основание на чл. 230, ал. 2 от ЗЕС за изменение на общите условия на предприятията. Посочената кампания по уведомяване беше предприета във връзка с влизането в сила на Регламент (ЕС) 2016/697 относно защитата на личните данни и касаше всички общи условия и съответно всички абонати на БТК. В рамките на кампанията не бяха редки случаите, в които абонат ползва няколко различни услуги от БТК и предприятието разполага с адреса на неговата електронна поща. В този случай БТК можеше да извърши уведомяването за изменение на всички общи условия на предоставения от абоната електронен адрес (фиксирана телефонна услуга, фиксиран достъп до интернет, мобилен достъп до интернет, достъп до телевизионни програми и мобилни гласови услуги). Въпреки това на основание на разпоредбата на чл. 47, ал. 2 от ОИ по отношение</p>	<p>потребители на електронни съобщителни услуги да ги ползват, както и че не всички потребители на електронни съобщителни услуги имат непрекъснат достъп до интернет. Независимо от това, изпращането на информационни съобщения посредством съответните приложения е проследимо. Проследимо е и получаването им. Последното, както и използването на възможностите на тези приложения, е възможно до известна степен да наложат индивидуален подход, който да гарантира, че всички засегнати от съответните изменения лица са информирани за съответните изменения.</p> <p>Ако Комисията правилно разбира становището на предприятието, от нея се очаква да допусне гореописаните канали за комуникация като надеждно изпълнение на изискването за уведомяване, което на този етап е изключено поради гореизложените съображения. Евентуална възможност за разрешаване на проблема на предприятията е договаряне с абоната на подобен канал за комуникация между страните – т.е. с договора абонатът изрично да се съгласи да бъде информиран по този начин, без последното да му се налага.</p> <p>Режимът за прекратяване на договори за електронни съобщителни услуги от страна на абонатите е приет за защита на потребителите. В тази връзка, приравняването на възможностите за прекратяване на договора от страна на абоната с възможностите за изпълнение на задълженията на предприятията за уведомяване на абонатите за изменение на договора или общите условия и за достигането на финансовите лимити, е неправилно. Двата режима са различни и не може да се прилага еднакъв подход спрямо тях.</p>
--	--	---

	<p>единствено на договора за ползване на мобилна телефонна услуга БТК трябваше да уведоми отделно абоната чрез SMS. Считаме последното за ненужно и допълнително усложняващо както управлението на автоматичния процес по уведомяване, така и по отношение на самата комуникация с абоната.</p> <p>Отделно следва да се има предвид, че с оглед изричното уточнение в разпоредбите на чл. 47, ал. 1, т. 3 и чл. 47, 2 от ОИ „телефонният апарат“, от уведомяване чрез SMS са изключени абонатите на мобилен достъп до интернет. Последните не ползват мобилна телефонна услуга, но ползват мобилен достъп до интернет и SMS-услуги на други крайни устройства. На база на посочените изрични уточнения по отношение на абонатите, ползващи мобилен достъп до интернет и SMS-услуги на други крайни устройства, предприятията винаги следва да извършват уведомления чрез писмо до физическия адрес на абоната като кореспондентска пратка или електронно писмо. Описаното считаме за прекомерно и ненужно ограничаващо комуникацията към абонатите доколкото все пак става въпрос за изменение на едни и същи общи условия и почти идентични индивидуални договори.</p> <p>На следващо място бихме искали да обърнем внимание върху предложението на КРС за създаване на допълнителна възможност за уведомяване чрез ползване на друг вид технология. Както КРС, и ние сме на мнение, че е необходимо да бъде отчетен в цялост техническият напредък в посока облекчаване на каналите за електронна комуникация. В тази връзка следва да се има предвид, че са налице технологии/каналите за комуникация, върху които предприятията нямат пълен контрол. Типичен пример в тази посока са ползваните приложения за пряка</p>		
--	---	--	--

	<p>непосредствена комуникация или т.нар. instant messaging - технологии. При последните в интерфейса от страна на изпращача може да се установи извършеното изпращане, но самия изпращач няма поглед върху интерфейса на получателя, неговото управление, получаването, прочитането или игнорирането. Ето защо считаме, че при разширяване на обхвата от комуникационни канали КРС е необходимо да следва същия подход, като ползвания при описване на канала за комуникация чрез електронна поща по чл. 47, ал. 1, т. 2 от ОИ. В тази връзка при добавянето на възможността за уведомяване чрез друг вид технология е необходимо да бъде отчетено, че в повечето случаи предприятието може да няма контрол върху технологията, така както няма контрол и при изпращане на съобщение чрез електронната поща. Ето защо не следва предприятието да отговаря и гарантира възможностите за съхраняване на съобщението, а единствено за изпращането на последното. Посоченото от нас предложение напълно се препокрива с възможността за комуникация чрез създаден канал на предприятието във Viber, WhatsApp или ползваните от други предприятия приложения от типа на Voicer, на база на отворен код и/или с ограничени администраторски възможности.</p> <p>Във връзка с изложеното считаме, че предприетата от КРС стъпка в посока създаване на „допълнителни възможности за комуникация между потребителите и предприятията“ не следва да прегражда възможността на предприятията да ползват една или друга технология за комуникация и достиженията на информационните и комуникационните технологии в цялост.</p> <p>На мнение сме, че при разглеждане на този</p>		
--	--	--	--

	<p>въпрос КРС следва отново да отчете заетата вече от регулаторния орган и посочена по-горе Позиция относно възпрепятстването на правото за прекратяване на договори за електронни съобщителни услуги: http://crc.bg/files/bg/Poziciq.pdf.</p> <p>Чрез посочената позиция КРС декларира възможност за прекратяване на договора от страна на абоната в търговската мрежа, по пощата или по електронен път. В позицията не се прави уточнение относно функциите и възможностите на ползваната технология, когато предизвестие се подава по електронен път. От тази гледна точка считаме, че КРС не следва да въвежда изисквания към ползваната технология при подаване на уведомления от страна на предприятията, както не е въвела реципрочно такива за подаването на заявление за прекратяване на договор от страна на абоната. Липсата на ограничения за предприятията в тази връзка би гарантирала равнопоставени отношения в комуникацията и ползване на различни средства и технологии за уведомления, в случаите в които двете страни разполагат с данните за контакт по между си. Според нас всяко становище в обратната посока би опорочило идеята на КРС за облекчаване на комуникацията между предприятията и техните абонати и на практика ще се яви ограничение, въпреки съществуващата конвергенция между каналите за комуникация, и в тази връзка в противоречие с принципа на технологична неутралност.</p> <p>С оглед всичко изложено предлагаме редакции на предложенията на КРС по § 6, § 7 и § 8, които отчитат (а) осигуряване на избор при уведомяването, независимо от ползваната услуга и (б) независимо от ползваното крайно устройство (в) при отчитане на технологичната неутралност и фактът, че</p>		
--	---	--	--

	<p>предприятията може да нямат контрол върху ползваната технология, така както това се получава при уведомяване чрез електронното писмо. Редакциите са както следва:</p> <p>- чл. 47, ал. 1, т. 3 да бъде редактирано по следния начин:</p> <p><i>„кратко текстово съобщение (SMS), което да може да бъде съхранено на крайното устройство на абоната, или изпращане на съобщение чрез друг вид технология.“</i></p> <p>- разпоредбата на чл. 47, ал. 2 от ОИ да бъде редактирана по следния начин:</p> <p><i>„В случаите по ал. 1, касаещи изменение на общи условия и/или индивидуален договор за ползване на електронни съобщителни услуги, предприятията уведомяват абоната по начините, изброени в ал. 1 в зависимост от наличните при предприятието данни за контакт с абоната.“</i></p> <p>- предложената нова ал. 4 на чл. 47 да отпадне или да бъде редактирана по следния начин:</p> <p><i>„При ползване на друг вид технология предприятията следва да могат да докажат изпращането на съобщението до потребителя.“</i></p> <p>- Чл. 48а, ал. 1 да бъде редактирано по следния начин:</p> <p><i>„При изменение на договора за ползване на предплатени мобилни услуги по инициатива на предприятието, както и при всяко изменение на общите условия в случаите по чл. 230, ал. 2 ЗЕС, не по-късно от 30 дни преди влизане в сила на изменението предприятието уведомява абоната с предизвестие чрез начините по чл. 47, ал. 1, т. 1, т. 2 или т. 3 в зависимост от наличните при предприятието данни за контакт с абоната.“</i></p> <p>- предложената нова ал. 3 на чл. 48а и предложеното ново последно изречение на чл. 49, ал. 5 да отпаднат</p>		
--	---	--	--

		или да бъдат редактирани по следния начин: „При ползване на друг вид технология предприятията следва да могат да докажат изпращането на съобщението до потребителя.“		
28.	Теленор	<u>По § 6, 7 и 8 от Проекта за изменения и допълнения на чл. 47, 48а и чл. 49, ал. 5:</u> Относно уведомяването на абоната за изменение на договора и ОУ по реда на чл. 47 и 48 освен по предвидения досега ред, както и чрез съобщение чрез друг вид технология, което да може да бъде съхранено на телефонния апарат на абоната, следва да уточним, че същото правило важи и за задължителните нотификации по чл. 14 и 15 от Регламент 531/2012, а именно - уведомяване на клиентите за тарифите в роуминг, където също не е предвидена технологията на нотификация да става чрез SMS, а „например чрез SMS съобщение, съобщение по електронната поща или в работен прозорец на неговото мобилно устройство “ (чл. 15, пар. 2 и чл. 14, пар. 1). В този смисъл, Теленор ще използва дигитална среда (например MyTelenor app и MyTelenor web) към изискванията за уведомяване на потребителите и за съхранение на съобщенията.	Приема се по принцип	Стига използването на съответните начини за комуникация да гарантира спазването на приложимите изисквания, КРС би ги счела за допустими. При всички случаи Комисията приема, че съответните възможности следва да бъдат популяризирани сред потребителите, да се осигурят нужната прозрачност и да се гарантират правата на потребителите.
29.	БАККО	<u>По § 9 от Проекта:</u> В случай че се приеме предложението за нов чл. 5б, срокът за влизането му в сила следва да бъде увеличен на 6 или 9 месеца, за да могат предприятията да вземат необходимите технически и организационни мерки.	Не се приема	Задължението за предоставяне на вярна и точна информация за броя на абонатите не е ново и на предприятията не са нужни по-дълги отлагателни срокове. Нормата на чл. 5б (чл. 5б, ал. 1 от Проекта) влиза в сила 3 месеца след обнародването на решението. Останалите текстове на чл. 5б се оттеглят засега.
30.	БТК	<u>По § 9 от Проекта:</u> Считаме, че влизането в сила и сроковете за привеждане в съответствие на дейността на предприятията с измененията на Общите изисквания следва да бъде съобразено с възможностите за	Не се приема	Комисията счита, че съответните изисквания са в интерес на предприятията и се касае за облекчаване на режими и за осигуряване на допълнителни възможности за предприятията, поради което отлагането на влизането им в сила не е в интерес на

		<p>имплементиране на такива промени. Предложените в проекта на КРС срокове не отговарят на необходимото технологично време за въвеждането на изброените в проекта изисквания.</p> <p>Молим при определяне на срока за въвеждане на промените КРС да отчете факта, че част от предприятията ползват външни подизпълнители за разработване и поддръжка на системите си. Необходимо е и технологично време за обучение на обслужващия клиентите персонал. Видно от мотивите на КРС, не са налице аргументи, които да обосновават конкретна дата на влизане в сила на измененията на Общите изисквания и съответно определяне на срок за привеждане на дейността на предприятията в съответствие с изискванията. Считаме, че доколкото такива мотиви не са налице, КРС следва да се съобрази със становищата на предприятията. Предвид гореизложеното, сме на мнение, че подходящ срок за имплементация на всички нови изисквания, свързани с изменение на договори и системни разработки е 6 месеца.</p>		<p>предприятията. В тази връзка, във финалното си решение КРС осигурява отлагателен срок само за изискването по чл. 5б.</p> <p>КРС предполага, че притесненията и исканията на БТК относно срока за влизане в сила на измененията на ОИ най-вероятно са свързани с контрола за спазването на новите правила. В тази връзка, Комисията отбелязва, че със съответните изменения на ОИ отпадат изисквания и се предвиждат допълнителни възможности за предприятията, като КРС отчита, че на същите ще бъде нужно допълнително време да преработят договорите си, да направят промени на системно ниво и да обучат служителите си и че предприятията имат различна готовност за това. В случай че предприятията продължат да спазват отменените изисквания, това няма да е основание същите да бъдат наказвани от КРС.</p>
31.	A1	<p><u>Други:</u></p> <p>Целта на предложените промени е улесняване на процеса на подписване на договорите от страна на клиентите; съобразяване с съществуващите съвременни технически способности за предоставяне на информация и доставка на услуги за потребителите; и намаляване на огромния обем хартиени документи и подписи, които по-скоро объркват и създават допълнителна тежест за потребителите.</p> <p>1. Предложение за изменение на чл. 45, ал. 3:</p> <p><i>„(3) Предприятията публикуват на интернет сайта си актуална информация за:</i></p> <p><i>1. цените, приложими за изходящи повиквания към номера с код за достъп 0700 - при предоставяне</i></p>	<p>Не се приема, с изключение на предложението за замяна в чл. 47 и чл. 48а на „телефонния апарат“</p>	<p>По отношение на предложенията за други изменения на ОИ, съдържащи се в становището на предприятието, следва да се отбележи, че същите не са част от публикувания за обществено обсъждане Проект и няма как да бъдат част от финалното решение за приемане на изменения и допълнения на ОИ.</p> <p>Предложенията ще бъдат подложени на допълнителна преценка от Комисията, с оглед Кодекса за електронни съобщения, предстоящото приемане на доклад от Органа на европейските регулатори в областта на електронните съобщения относно опростяването на договорите и комуникацията между предприятията и регулатора относно необходимостта</p>

	<p>на обществена телефонна услуга или при предоставяне на възможност за осъществяване на изходящи повиквания към номера от Националния номерационен план;</p> <p>2. цените на други услуги, включени в ценовата листа на предприятията, които не са посочени изрично в избрания тарифен план, тарифа и/или пакет, но са приложими към заявената от потребителя електронна съобщителна услуга.</p> <p>При поискване предприятията предоставят посочената информация на хартиен носител към документите по ал. 1, т.1 и т.2 или по електронен път на посочен от абоната интернет адрес. "</p> <p>В момента на потребителите задължително се предоставя за подпис още един хартиен документ, който в повечето случаи те приемат формално без да се запознаят със съдържанието му. В тази връзка считаме, че е разумно и целесъобразно ценоразписът клиентът да има право на избор и сам са реши как да получи информация за ценоразписа на допълнителните услуги, който така или иначе е достъпен на интернет страницата на предприятията.</p> <p>2. Предложение за изменение на чл. 45, ал. 4:</p> <p>„(4) Задълженията по ал.1 и ал. 3, т. 2 не се прилагат по отношение на цените на допълнителни услуги, с които се увеличава обема на включените в тарифния план на абоната електронните съобщителни услуги, при условие че тези услуги: (а) се активират чрез алтернативни канали като кратко текстово съобщение; интернет портал или кол център; (б) не са обвързани със срочен абонамент и обезщетение за прекратяване на този срочен абонамент; (в) информацията за цената им е достъпна на интернет сайта на предприятието и при активирането им.“</p>	<p>с „крайно устройство“</p>	<p>от предприемането на действия за опростяване на договорите за електронни съобщителни услуги.</p> <p>По отношение на предложението в чл. 47 и чл. 48а думите „телефонния апарат“ да бъдат заменени с „крайно устройство“, доколкото се касае за техническа корекция и доколкото в Проекта се предвиждат изменения на съответните норми и предложеното изменение е в съответствие с тях, КРС ще измени съответните текстове. По отношение на другите предложения на А1 относно нормите на чл. 47 и чл. 48а, Комисията не може да ги приеме, като аргументи са изложени на съответното място в настоящата таблица, на което се коментират сходни предложения на БАККО и БТК.</p> <p>По отношение на предложението за отпадане на чл. 55 от ОИ, подробни контрааргументи за съответното предложение са изложени в таблицата – приложение към решение на КРС № 564/26.10.2017 г.: http://crc.bg/files/bg/Tablica_OI.pdf.</p> <p>Независимо от горното, КРС ще направи допълнителен анализ на изложеното в становището на А1 по отношение на конкретния законов текст.</p>
--	--	-------------------------------------	---

	<p>В случай че не бъде прието предложението по т.1 по-горе за изменение на чл.45, ал.3, предлагаме чл.45, ал.4 да се измени по следния начин:</p> <p><i>„(4) Задължението по ал. 3, т. 2 не се прилага по отношение на цените на услуги с добавена стойност, а задълженията по ал.1 и ал.3, т.2 не се прилагат по отношение на цените на допълнителни услуги, с които се увеличава обема на включените в тарифния план на абоната електронните съобщителни услуги, при условие че тези услуги: (а) се активират чрез алтернативни канали като кратко текстово съобщение; интернет портал или кол център; (б) не са обвързани със срочен абонамент и обезщетение за прекратяване на този срочен абонамент; (в) информацията за цената им е достъпна на интернет сайта на предприятието и при активирането им.“</i></p> <p>Целта на предложениия текст е от обхвата на разпоредбата да отпаднат така наречените „ад-они“, които се активират от абонатите при нужда чрез използване на лесни и бързи технологични способности, без да създават за тях допълнителни задължения или отговорности. Пример за такива допълнителни услуги са еднократни допълнителни пакети с включени минути гласови повиквания, кратки текстови съобщения, трафик на данни за мобилен интернет, дневни роуминг планове (като A1 Europe&Balkan) и др. Това ще улесни клиентите, които имат нужда да продължат да ползват дадена услуга, без да променят по същество условията ѝ, въпреки че нямат физическа или друга възможност да посетят магазин.</p> <p>3. Предложение в чл. 486 да бъде създадена нова ал. 4 със следното съдържание:</p> <p><i>„(4) Списъкът с наименованията на телевизионните програми, включени в ценовия пакет,</i></p>		
--	--	--	--

	<p><i>който предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, прилагат към договора при доставка на телевизионни програми, може да бъде предоставен на абоната и по електронен път, на посочен от него имейл адрес. Предоставянето може да бъде удостоверено с включване на съответно изявление на абоната в договора.“</i></p> <p>Това предложение също цели да облекчи документооборота при активирането на услуги от страна на потребителите. Към настоящият момент списъкът трябва задължително да бъде предоставен при подписване на договора. Считаме обаче, че в интерес на потребителите би била промяна, която позволява предоставянето да се извършва и чрез съществуващите съвременни методи за комуникация, като за целите на доказване се използва изявление на потребителя, направено в договора или по друг подходящ начин.</p> <p>4. Предложение за отпадане на чл. 55:</p> <p>Считаме, че член 55 трябва да отпадне, тъй като същият вмениява задължение за предприятията, предоставящи електронни съобщителни услуги чрез мобилни крайни устройства, да ограничат собствените си технологични възможности за изпращане на маркетингови съобщения, до технологии, които дават възможност за съхраняване на съобщението на телефонния апарат.</p> <p>Важно е да се отбележи, че освен изпращането на кратки текстови съобщения, за целите на директния маркетинг и реклама, се използват и други технологични способности като STK (Sim toolkit), USSD, APP notifications. Тези канали са особено ефективни като канал за предоставяне на маркетингова информация на клиентите и се възприемат</p>		
--	---	--	--

	<p>положително от тях. Различни търговци - банки, сайтове, доставчици на съдържание (мобилни приложения) и др. използват крайни устройства на клиентите на мобилни услуги за изпращане на маркетингови съобщения чрез тези технологии, които не могат да бъдат съхранени на телефонния апарат. Подобно ограничение поставя в неравностойно положение предприятията, предоставящи мобилни електронни съобщителни услуги.</p> <p>Разбира се, за да се възползва от дадена допълнителна услуга, потребителят може да се запознае предварително с условията за ползване, включително цената, както и възможностите за отказ.</p> <p>Изключително важно е да отбележим, че в платформите на оператора има регистър с всички изпратени към клиентите съобщения, т. е. изпращача съхранява информация за изпратено съобщение.</p> <p>Като алтернатива предлагаме следното изменение на чл. 55:</p> <p><i>„Чл. 55. В случаите по чл. 261, ал. 1 и 2 от ЗЕС предприятието, което изпраща съобщението за целите на директния маркетинг и реклама, съхранява съобщението в платформен регистър.“</i></p> <p>5. Предложения за изменения на чл. 47, чл. 48а и чл. 55.</p> <p>5.1. Считаме че навсякъде в чл.47, чл. 48а и чл.55 думите „телефонния апарат“ следва да бъдат заменени с „крайно устройство“. SIM карти могат да се поставят и ползват както на телефонни апарати, така и на таблети, лаптопи и други устройства и с предложената редакция за „крайно устройство“ се цели да се постигне технологична неутралност на разпоредбите на Общите изисквания.</p> <p>5.2. Поради изложените в т.4 от раздел III по-горе съображения считаме, че съхраняването на</p>		
--	--	--	--

		<p>крайното устройство следва да се отнася единствено за кратките текстови съобщения и предлагаме следните изменения:</p> <p>Член 47, т.3 да бъде изменен както следва: <i>„кратко текстово съобщение (SMS), което да може да бъде съхранено на крайното устройство на абоната, или изпращане на съобщение чрез друг вид технология“</i></p> <p>Член 48а да бъде изменен както следва: <i>„При изменение на договора за ползване на предплатени мобилни телефонни услуги по инициатива на предприятието, както и при всяко изменение на общите условия в случаите по чл. 230, ал. 2 ЗЕС, не по-късно от 30 дни преди влизане в сила на изменението предприятието уведомява абоната с предизвестие, изпратено чрез кратко текстово съобщение (SMS), което да може да бъде съхранено на крайното устройство на абоната, или съобщение чрез друг вид технология. В случай че мобилната телефонна услуга на абоната не включва възможност за получаване на кратки текстови съобщения, предприятията уведомяват абоната за изменението по реда на чл. 47, ал. 1, т. 1 или 2, което да може да бъде съхранено на крайното устройство на абоната, или със съобщение чрез друг вид технология“.</i></p>		
32.	БТК	<p><u>Други:</u> По действащата разпоредба на чл. 55 от ОИ Съгласно посочената разпоредба на чл. 55 от ОИ, когато изпращат съобщения за целите на директния маркетинг и реклама, предприятията следва да гарантират, че тези съобщения могат да бъдат съхранени на телефонния апарат на абоната. Задължението е пряко насочено към ползване на възможностите на технологията SIM Toolkit или</p>	Не се приема	<p>Предложението не е част от публикувания за обществено обсъждане Проект и няма как да бъде отразено във финалното решение за приемане на изменения и допълнения на ОИ.</p> <p>Подробни контрааргументи за съответното предложение са изложени в таблицата – приложение към решение на КРС № 564/26.10.2017 г.: http://crc.bg/files/bg/Tablica_OI.pdf.</p> <p>Независимо от горното, КРС ще направи</p>

	<p>т.нар. „STK – меню“ от страна на предприятията при предоставяне на допълнителни услуги или собствени услуги с добавена стойност. Единствената технологична възможност за осъществяване на директен маркетинг на STK-менюто е чрез изпращане на „pop-up“ съобщения. Тези съобщения по техническите характеристики на STK технологията не могат да се запазват на крайното устройство на потребителя и изискването на КРС за запазване на последното налага търсене на други технологии за маркетингова комуникация.</p> <p>На мнение сме, че въведеното допълнително задължение за предприятията по чл. 55 от ОИ реално дискриминира последните спрямо всички лица, които ползват pop-up съобщения за целите на директния маркетинг. В тази връзка следва да се отчита, че разпоредбата на чл. 261 от ЗЕС се отнася до всички лица, които осъществяват съобщения за целите на директния маркетинг, независимо дали имат качеството на предприятие или не. Независимо, че разпоредбата на ал. 1 от чл. 261 от ЗЕС не се сочи пряко субекта на задължението (което безспорно показва липса на ограничение спрямо лицата), законодателя в ал. 2 от същата разпоредба изрично е посочил, че задължението се отнася до „всяко лице“.</p> <p>Така при еднакви законови задължения, разписани в специалния закон - ЗЕС за всички лица осъществяващи директен маркетинг, чл. 55 от ОИ поставя допълнителни ограничения единствено спрямо предприятията, предоставящи електронни съобщителни услуги.</p> <p>Посочената разпоредба не е само дискриминационна и в тази връзка незаконосъобразна, последната е и практически неработеща. Това е и единствения възможен извод доколкото описаното</p>	<p>допълнителен анализ на изложеното в становището на БТК по отношение на конкретния законов текст.</p>
--	---	---

	<p>ограничение може да бъде преодоляно чрез сключване на договори между предприятията и трети лица, които да осъществяват директен маркетинг. Така осъществяваните от трети лица маркетингови кампании в цялост могат да включват изпращане на рор-ур съобщения, които не се съхраняват на телефонния апарат на абоната без последните да подлежат на санкции (доколкото не са предприятия по смисъла на ЗЕС).</p> <p>С оглед всичко изложено, сме на мнение, че разпоредбата на чл. 55 от Общите изисквания създава възможност за неравнопоставено третиране както на ползвателите на мобилни услуги, така и на предприятията спрямо всички останали лица - адресати на чл. 261 от ЗЕС, което е в противоречие с принципа на равнопоставеност в чл. 5 от ЗЕС. Следва да се има предвид, че ограничаването на технологията за изпращане на „рор-ур“ съобщения и абонирането чрез такива съобщения за допълнителни услуги или собствени услуги с добавена стойност поставя българските предприятия в неравностойно положение спрямо всички доставчици на платени приложения за мобилни устройства. Последните продават допълнително платени услуги (purchased in) именно чрез рор-ур съобщения на екраните на мобилните устройства, а не чрез SMS или друг вид съобщения. Масовото навлизане на системите Google Play payments, iOS payments на практика позволяват на всички доставчици на платени приложения за операционните системи извършване на абонамент и/или покупка чрез рор-ур съобщения. Всички тези рор-ур съобщения не могат да бъдат съхранявани на телефонния апарат на абоната. От тази гледна точка сме на мнение, че изискването на КРС по отношение на предприятията е силно ограничаващо, в сравнение</p>		
--	---	--	--

	<p>с всички останали лица, които могат свободно да ползват STK технологията и pop-up съобщения, които не се запазват на крайното устройство.</p> <p>Отделно от неравнопоставеността разпоредбата е в противоречие и с принципа за технологична неутралност, заложен също в цитирания чл. 5 от ЗЕС. Чрез въведеното задължение на разпоредба на чл. 55 от ОИ, КРС на практика забранява ползването за целите на директния маркетинг на технология, която европейският законодател не забранява, а именно STK технологията. Както посочихме и в рамките на общественото обсъждане ползвания от БТК „код на поведение“ при директен маркетинг за предоставяне на допълнителни услуги или услуги с добавена стойност е изцяло в съответствие с добрата европейска практика. В КРС е налице подробна информация (включително снимков материал) за ползваните от БТК похвати при директния маркетинг - поредни pop-up съобщения противоположни позиции на софтуерните бутони и изпращане на последващ уведомителен SMS.</p> <p>Във връзка с изложеното, сме на мнение, че всички лица, включително предприятията могат да възприемат модел на добросъвестно търговско поведение, което да гарантира интересите на крайните потребители в необходимата степен. Ето защо молим за повторен преглед на разпоредбата на чл. 55 от ОИ и нейната отмяна като противоречаща на основните принципи на ЗЕС, а именно равнопоставеност и технологична неутралност.</p>		
--	--	--	--